

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy hónapra ... 200 K
Ezzel hosszabb időre előfizetést el nem fogadhatunk.

POLITIKAI NAPILAP

Felkiadó szerkesztő:
L. LORÁNT JÓZSEF
Kiadó: **HEGEDŰS ÉS SÁNDOR**
Tudomány- és nyelvtudományi osztály

SZERKESZTŐSÉG: PIAC-UTCA 34. SZÁM
TELEFONSZÁM: 10-20
KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49. SZÁM
TELEFONSZÁM: 18
Sürgönyeim: Független Ujság Debreczen

A liberalizmus

feltámadását jósoltuk erre az esztendőre január elsején, amikor az élet legtitokzatosabb csodáinak egyikét, az új esztendőt köszöntöttük annyi gond, csapás, csalódás közepette is töretlen hittel egy jobb jövőben. A liberalizmus feltámadását jósoltuk, mert akkoriban, választási harc megindulása előtt, az erőtörvény napjában automatikusan beállt a szélesed és úgy tetszett, mintha az oktan szenvedélyek végleg elcsitulnak volna és mintha végleges uralma átvételére készülődnek az a józan hazafiság, a pusztaszi-geire kivétel hajtóerőnek az a semmiből életet teremtő elszánt akarata, amely mióta ez a világ világ, mindig nagyobb eredményeket produkált, többet használt, többet alkotott minden ékes kürtök minden ékes harsogásánál. Ékes kürtök harsogása romba dönthette Jerikó falait, de a leomlott várfalakat nem építhette fel semmiféle kürtöz, csak ezernyi ezer kar egységes, közös, fardhatatlan és békés munkája. Az év elején úgy tetszett, mintha a józan hazafiság elszánt akarata készülődnek az uralom átvételére Magyarország csónkára átközött földjén és a tendencia nem jelenthetett egyebet a liberalizmus feltámadásánál.

Aligha lehet kétséges, hogy a társadalmi, politikai és állami életben ideig-óráig uralkodó, egymást váltó, vagy egymást megfajító irányok és rendszerek nem tekinthetők végcélnak, tehát nem lehetnek öncélok. Sem a liberális haladás, sem a konzervatív maradás nem lehet végcélja a társadalomnak és az államnak, még kevésbé lehetnek azok ennek a két rendszernek a radikális tulthajtásai. Nem lehetnek végcélok, mert hiszen mindkettő csak eszköz a társadalmi, az állami lét fejlődésének, illetve fennmaradásának és létjogosultsága csak addig van, ameddig állam és társadalom a fejlődés, a haladás bizonyos tempóját igényeli, illetve amíg állam és társadalom ösztönösen ragaszkodik egy elért fejlődési fok megtartásához. És mert nem végcélok, csak eszközök, tehát nem lehetnek öncél sem. Nem állíthatja magáról egyik rendszer sem, hogy egy a társadalommal, egy az állammal és muló élettel nem kapcsolhatja elválaszthatatlanul össze a társadalom, az állam formákban változatos, de lényegben örök életével. Ha a liberális rendszer építő lehetőségei a fejlődésnek olyan fokára emelkedtek a társadalom, az állam életét, hogy éppen a haladás eredményeinek biztosítására ösztönösen nyilvánul meg az eredmények konzerválásának szüksége, akkor vagy a változgatás normális, vagy a forradalom abnormalis után a konzervatív rendszer jut uralomra. Ha pedig az így konzervált fejlődési fok kieléte magát, ha az ezer összetevőjű kultúra, a százezerszájúság szükséglet és a milliókara tetterő ösztönös együttérzéssel lendül neki, hogy új lépést tegyen előre a haladás, a fejlődés útján, akkor a maradásig szelleme vagy önként elvonul és elteszi magát más időkre, vagy eltapossa az a lendület, amely sajátossága és lényege a haladásnak. Tehát mind a két nagy rendszer csak eszköz, csak mód az állam, a társadalom életének megnyilvánulásaira, de nem cél, még kevésbé végcél és a legkevésbé lehet ezek folytán öncél.

Ennek a gondolatmenetnek az alapján kellett ennek az évnek az elején, a józan gondolkodás felvirradásának látszó szélesedés napokban a liberális feltámadását várnunk erre az esztendőre. Nem azért, mintha ennek

az évnek kezdete előtt a konzervatívizmus rendszere lett volna az uralkodó rendszer állami és társadalmi életünkben és nem azért, mintha ez év elejétől visszafelé számítva a maradásig rendszere oly hosszú időn keresztül lett volna már uralkodó, hogy a haladás, a fejlődés szelleme a hosszú visszatartás, elfojtás következtében elemi erővel tört volna elő és követelte volna jogait. Hanem azért, mert ennek az évnek az elején és visszafelé éveken keresztül semmiféle rendszer nem uralkodott, semmiféle rendszer nem kormányozta állami és társadalmi életünket. Azért, mert az elmúlt szomorú évek alatt a rendszerelenség volt itt a rendszer, a haladás és a megtartás erőinek szélsőségei jutottak váltakozva, erőszakos uton a hatalom birtokába. Azért, mert a radikálisizmus és a bolsevizmus a reakcióval váltakozott öldöklő tusák után. Azért, mert a rendszerelenség nyomán romokban hevert a csonkvá lett ország. Azért, mert abban a rettenetes kaoszban, a pusztulásnak abban a földig lerontott Jerikójában, amelyet Magyarország jelentett, a józan gondolkodásra ébredettek közül, aki a romokat akarván konzerválni, a kaoszt óhajtaná maradó életűvé tenni. Azért, mert amikor a józan, tehát a tisztult hazafiság uralma látszott elővendőnek, nem is gondolhattunk másra, mint hogy most a romok eltakarítása, az építő munka kezdete következik. Erre kellett gondolnunk és ezért volt természetes, hogy egyidejűleg a liberális feltámadását jósoltuk. Hiszen romok eltakarítása, építő munka fejlődés, haladás nem is képzelhető el másként, mint ha ezek közül a liberális rendszerét használja. A liberálisizmust, amely korántsem élte ki magát a háború előtti Magyarországon, amelyet lendülete kellős közepén sújtott le a minden rendszereket eltipró háború, de amely eszméinek örök érvényével, lendülete elmulhatatlan erejével háború és forradalmak romokat halmozó reakciója alól is diadalmasan tört ki, amikor az állam és társadalom életosztóne indulást vezetett az erőszakkal félbeszakított uton.

Most, az év vége felé, megállapíthatjuk már, hogy az év kezdetén tapasztalt szélesed nem termékeny tavaszi szellők, hanem újabb viharok szülője lett. A liberálisizmus azonban már a szélesed is életre hívta és ha azóta még mindig nem jött el az építés, a liberálisizmus felébredt erői az év eleje óta így is hatalmas munkát végeztek. Eplteni még nem lehetett, de össze lehetett gyűjteni az építőmunkásoknak azt a hatalmas táborát, amely a majdan meginduló nagy munka sikerét előre is biztosítja. A feltámadt liberálisizmus ma már megint a legnagyobb polgári erőt jelenti Magyarországon, ezer és ezer jele mutatkozik az állami és társadalmi élet minden terén, hogy a liberális polgáriság öntudatra ébredése az erőviszonyokat minden téren és minden esetben a liberálisizmus javára tisztázza. Bármily hihetetlennek tetszik is, még a kormány maga is kacérodik már a liberálisizmussal, ez pedig ha nem is jelenti azt, hogy a kormány liberális, de kijelölt bizonyítéka, hogy a központi kormány, mely mint egy szeizmográf érzi és jelzi a közvélemény megmozdulásait, már erősen érzi, ha egyelőre még gyöngén jelzi is a liberális erők hatalmas feltörését.

Igy és ilyen értelemben mégis csak a liberális feltámadásának napjait éljük már és nem a liberálisoknak,

nem a liberálisizmusnak, hanem a feltámadni akaró országnak van nagy, talán soha, vagy csak hallatlan munkával pótolható kára belőle, ha az a

rendszer, amely nem eszköznek, nem is végcélnek, hanem öncélnak tekinti magát, utjába áll a kettős feltámadás egységes irányu lendületének.

A szövetkezett ellenzék programot vár Bethlen hódmezővásárhelyi beszédétől

Betiltották Peyer beszámolóját

Budapest, november 18. Az ellenzéki blokk ma este a Rassay-párt helyiségében ülést tartott, amelyen mejelentek Rassay Károly, Rakovszky István, Giesswein Sándor, Györki Imre, Ptkler Emil, Fábán Béla és Pakots József. A szövetkezett ellenzék megvárja a Bethlen hódmezővásárhelyi beszédét, amelyről feltételezik, hogy a kormány munkaprogramját fogja adni és tájékoztatni fogja a közvéleményt az aktuális alkotmányjogi kérdésekről és a nemzetgyűlésnek benyújtandó pénzügyi és adójavaslatokról.

Elhatározták, hogy a Vigadóban nagygyűlést fognak a közellövőben tartani, amelyen szélesebb körben ismertetni fogják az ellenzéki blokk programját.

Nagy felháborodással tárgyalták, hogy Peyer Károlynak nem engedték meg a dorogi beszámolót. Peyer éppen most olyan akcióit szervezett meg, mely külön munkaszakok beállítását célozza a dorogi bányákban.

A betiltás miatt a dorogi bányamunkás kerületben valószínűleg munkacsökkenés fog beállni. Annál kínosabb a betiltás, mert ezzel szemben a helyigminiszter Veszprémbe, tehát ellenzéki kerületbe megy le és ott szabadon beszél a választóihoz. A betiltás nem áll egyedül, amennyiben Knaller Győző szocialista képviselőnek Soroksár-pécéi beszámolóját szintén betiltották.

Januárban tárgyalják a felsőház és közigazgatás reformját Budapest, nov. 18. A nemzetgyűlés az apró törvényjavaslatok és az indemnitás elttéése után januárban rövid ideig tartó szünetre megy, hogy ez alatt az idő alatt a kormány a felsőház reformjával, a közigazgatási törvények reformjával és költségvetéssel elkészülhessen.

Közzétették a cseh—jugoszláv marienbádi szerződést

Prága, nov. 18. Hivatalosan közzétették a Marienbádban 1922 augusztus 31-én Csehszlovákia és Jugoszlávia között megkötött szövetségi szerződést. A szerződés egyes cikkelyei így hangzanak:

A szerződő felek tudomásul veszik azokat a politikai és katonai szerződéseket és egyezményeket, amelyeket egyrészt a cseh köztársaság Romániával, Ausztriával és Lengyelországgal, másrészt pedig a szerb—horvát—szlovén királyság Romániával és Olaszországgal kötött. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy egymásnak nemzetközi viszonyokban politikai és diplomáciai támogatást nyul-

tanak. Abban az esetben, hogyha ősz szes érdekeiket veszélyeztetve látnák, kötelezik magukat, hogy érdekelk védelmére a kellő intézkedésekről meggyőződjenek. A cseh köztársaság és a szerb—horvát—szlovén királyság illetékes hatóságai megállapodnak a jelen egyezmény végrehajtásához szükséges intézkedésekről. Az egyezmény a ratifikációs okiratok kicserélésének napjától számítva öt évig marad érvényben. Az ötödik évben a szerződő felek mindegyike felmondhatja az egyezményt, erről azonban a másik szerződő felet hat hónappal előbb értesíteni tartozik.

A szultán felhívása 380 millió mohamedánhoz

A béke után békelétszámra csökkentik a török hadsereget

Páris, november 18. A szultán szökéséről a következőket sikerült megtudni: Mdr aznap elhatározta a szultán, hogy elmenekül, amikor megtudta, hogy mit tervez ellene az angorai kormány. Nanok óta lóddkat és csomagokat szállítottak ki a palotából és háremhölgyei készülődtek az elutazásra. A nagy podgyászok majdnem mind a háremhölgyek ruháit vitték.

A Seik Ül Izám és Bisi Fevei bég volt közoktatásiügyi miniszter mdr három nappal előbb angol védelem alatt Indába menekült. A szultán sajátkezű levelét vitték magukkal, mely többek között így szól: Muzulmánok! Én vagyok 380 millió mohamedán kalifja. Haddatok küldöm Seik Ül Izámomat és miniszteremet, parancsolom, hogy nekik engedelmességedetek.

Gunariszt és társait halálra ítélték Bécs, nov. 18. A Grazer Tagespost jelenti Belgrádból: Athéni jelentés

szerint a forradalmi törvényszék halálra ítélte Dusmanis tábornokot, Gunarist volt miniszterelnököt és társait. Az ellétek barátai és hívei a szövetséges hatalmaknál és Belgrádban lépéseket tettek az ítélet enyhítése céljából.

Az angorai kormány agyonlövetti ellenfeleit

Berlin, november 18. Konstantinápolyból táviratozzák, hogy az angorai kormány több korosztályt leszerelt és Trácléből toborzott újonccokkal fogja ezeket pótolni. Mihelyt a lausannei békekonferencia elvi megállapodásokat hoz, Törökország hadseregét békelétszámra fogja csökkenteni.

Konstantinápolyból érkezett hírek szerint Angorában hazaárulás miatt agyonlövtek a kormány több politikai ellenfelét, köztük a volt igazságügy-minisztert és Konstantinápoly volt katonai kormányzóit.

Hétfőn kezdődik a lausannei békekonferencia

Lausanne, nov. 18. A békekonferencia hétfőn délután fog megvívni, a Casino Monthenon nagytermében. A békekonferenciát a berni francia követ felkérésére maga dr. Haab, a Svájci szövetségtanács elnöke nyitja meg, akit vasárnap várnak ide, Poincaré, lord Curzon és Mussolini a békekonferencia előtt vasárnap délután a közelben levő Territetben találkoznak. Ma délelőtt Poincaré, lord Curzon és Avemoso olasz nagykövet Párisban tanácskoztak a keleti kérdéssről.

A Déri-muzeum ügye

Beszámolt a Debreceni Független Ujság arról, hogy a Déri-muzeum elhelyezése körül ismét nehézségek merültek fel és a kultuszminiszter a muzeumnak a Degenfeld-terén való elhelyezésre hívta fel a városi tanácsot. A városi tanács dr. Csűrös Ferenc, dr. Vadszky István tanácsnokokat, valamint Tóth István építész, törvényhatósági bizottsági tagot küldte ki, hogy a kérdést ebben a formában előkészítsék és megfelelő költségvetést készítsenek.

Munkatársunk ma délelőtt felkereste dr. Csűrös Ferenc tanácsnokot, aki elmondta, hogy a kiküldött bizottság már érintkezésbe lépett Aczél Géza főmérnökkel, hogy vele együtt a kérdést minél előbb előkészíthessék. A bizottság mindent el fog követni, hogy a költségvetés elkészítésére és a Degenfeld-terén levő istállók és városi hivatalok elhelyezésére megfelelő módjot találjon, hogy így a muzeum építése mielőbb megindulhasson. Ez különben Déri Frigyesnek is óhajtása, aki maga is személyesen akar felügyelni az építkezésekre.

A muzeum muzeális elhelyezésére a Degenfeld-terei telek sokkal alkalmasabb, mert ott a muzeum épülete népszerűbb kiképzést kapna. Az Egyház-terei telek talán esztétikai szempontból alkalmasabb lenne, de viszont ott az utcaszabályozás folytán olyan nagy telekrész esik le, hogy a muzeum megfelelő elhelyezésére alig marad elég nagy telek.

Mindenestre kívánatos lenne, hogy a muzeum elhelyezésének kérdése végre megoldást nyerjen, hogy a magyar kultúrára oly fontos nagyértékű muzeumi anyag végre Magyarországon Debrecenben méltó otthont találjon.

Legjobb gyapjuszövetek
FELDHEIM DEZSŐ-től
Piac-utca 67.

Cipők

a leg-zebb es legjobb kivitelben kézen és mérték sze int kaphatok a legjobb árakon

FALK

modern cipőszalonjában,
Arany János utca 54.
Sportalis gummi talpas
és vadász cipők!

Selymek

Creme de Chine
Creme Georgette
Creme Marocaine
Ponge

Bársonyok

Charmeuse
Duchesse
Liberty virágos
Tafettes
Bársony
Pluch
Velour shiffon

Frank Sándor

női-divatházában,
Piac-utca 42. szám.
: Pannónia-szálló alatt. :

Györki Imre az ébredők felügyelete miatt otthagya a munkásbiztosítót

Budapest, nov. 18. Megírtuk, hogy dr. Györki Imre szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselőt, a Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatóját két évi szabadság után újból szolgálatra hívták be a pénztárhoz. Dr. Györki helyett el is foglalta és nagy ambícióval kezdett hozzá munkájához. Alig múlt el azonban egy-két nap és bizonyos oldalról máris heves kifogások hangzottak el dr. Györki reaktiválása ellen. Az Ébredő Magyarok Egyesületének szervezetei ugyanis kerületi értekezletet tartottak, amelyen foglalkoztak ezzel a kérdéssel is és elhatározták, hogy az ügyet megvizsgálják, mert felfogásuk szerint nem tűrhető, hogy ma-

gyar tisztviselőknak, munkásoknak és munkaadóknak szociáldemokrata vezető diktáljon. E határozat következményeként dr. Györkivel már másnap tudatták, hogy minden általa elintézt és felülvizsgált aktát további felülvizsgálat végett be fognak mutatni Gervay aligazgatónak.

Dr. Györki erre kijelentette, hogy az ilyen politikai felügyelet alá való helyezés ellen tiltakozik és míg meg nem szüntetik, munkáját folytatni nem hajlandó. Tiltakozása eredményre nem vezetett, sőt még ugyanaznap igazgatóhelyettesi rangjától is megfosztották, mire Györki a pénztárt a mai napon elhagyta.

Bulgáriát felveszik a kisenetbe

München, november 18. A Münchener Zeitung megbízhatónak bizonyult forrásból arról kap értesítést, hogy a kisenetente kiterjesztése folyamatban van. A jelentés, amely szerint a kisenetente mindióbban a tengerek felé tör, nyilván Belgrádból származik és azt közlik, hogy Sztambulinszky bolgár miniszterelnök bukaresti és belgrádi látogatása alkalmával a következő megállapodások jöttek létre:

1. Bulgária jóakaratu semlegességét tanúsítja, ha Szovjetország megátadja Romániát.
2. Bulgária véglegesen és ünneptelen

lyesen lemond minden macedóniai területtel igényeiről és kötelezi magát, hogy minden ezzel ellenkező törekvést országában elnyom. Ezzel szemben Szerbia, Románia és Görögország kötelezik magukat, hogy Bulgáriának átengedik Dedagács kikötőt s ezenfelül támogatást nyújtanak annak keresztyélterére, hogy a román kormány részéről javasolt török-bolgár korridor, ne bolgár, hanem török terület rovására hasitassék ki.

Ezek alapján Bulgária ígéretet kapott arra, hogy felveszik a kisenetbe.

Az olasz kamara bizalmat szavazott Mussolininak

Róma nov. 18. A miniszterelnök programbeszéde felett tegnap éjszaka beveződött a vita, amely többször viharos volt. Délről képviselője után kinek beszédét az elnök süri közbeszólásokkal megakasztotta. De Gaspari szólt fel és élesen támadta Mussolinin, akinek programjából azt látja, hogy semmibe sem veszi a parlamentet. A fassiszták módszere a populári párt politikája és etekintetben elveik nem egyeznek. A párt a maga képviselőjét csak azután küldte be a kormányba, amikor maga a király törvényesítette a fassiszta lázadást. Vilfon szlovén képviselő csak rövid nyilatkozatot tesz és csatlakozik Délről képviselőjének állásfoglalásához és ő is hangoztatja, hogy a kormány ellensége az idegen nyelvű állampolgároknak. Szavait azzal végzi, hogy mondja meg a miniszterelnök nyíltan és becsületesen, hogy mit akar.

— A Monte Neveson állunk és ott is fogunk maradni — mondotta Mussolini.

A vita befejezése után Mussolini még egyszer szót kért és mindenkit

biztosított arról, hogy nem ellensége a proletároknak, csak az erős kéz politikáját készítette elő, amely elsősorban mindenek előtt a szocialisták ellen irányul, hogy így jogot váltsón a kormány arra, hogy másokat is erős kézzel torkon ragadjon. A dolgozó polgárságnak nincs mitől tartani, de a kapitalisták semmiéle kedvezményt ne reméljenek a fassisztáktól. Az elé a választás elé állítja a kamarát, hogy vagy alkalmazkodják a nemzeti követelésekhez, vagy eltűnnek. Nemzetközi okok tartották vissza attól, hogy Adria kérdésében nyilatkozzék. Ismételten kijelenté, hogy Olaszország a Monte Neveson áll és ott is marad, mert ez nemzeti szükség.

A miniszterelnök beszédét nagy tetszés fogadta. Ezután következett a szavazás. A kamara 306 szavazattal 116 szavazat ellen bizalmát nyilvánította Mussolinin iránt és a kért felhatalmazást megadta. Az ülés után De Nicola visszavonta lemondását, mert Mussolini kényszerítette De Vecchit, hogy sértéseért kérien tőle bocsánatot.

Harding elnök európai tanulmányutra készül

Amerika be akar kapcsolódni Európa ügyeibe — Az új választások első eredménye

(A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől.)

Bécs, (november).

Az új amerikai választások eredménye már meghozta az első pozitív változást Amerika politikájában. — Harding elnök hívei a választásokon érzékeny vereséget szenvedtek, ami az Egyesült Államok elnökét arra bírta, hogy revízió alá vegye eddigi magatartását Európa politikai kérdéseiben. Harding szakítani fog eddigi politikájával és be akar kapcsolódni Európa ügyeibe.

Diplomáciai körökben arról beszélnek, hogy Amerika rövid időn belül a Népszövetséghez is közeledni fog és az első alkalmas pillanatban csatlakozni fog hozzá.

Ennek természetesen óriási jelentősége lenne nemcsak a Népszövetségnek, hanem Európa sorsára nézve is, mivel Amerika részvétele megváltoztatná a Népszövetség eddigi politikáját és tekintélyt és érvényt szerezne a Népszövetség döntésének.

Amerika szándékairól mindig jól informált diplomáciai körökben arról is beszélnek, hogy

Harding elnöknek az a szándéka, hogy a legrövidebb időn belül Európába utazik és itt személyesen tanulmányozza az egyes európai államok viszonyait.

Ezen értesülések tudni vélik azt, hogy Harding még a tél folyamán Európába jön. Tradíció szerint az Egyesült Államok elnökének hivataloskodása idején nem szabad az Unió földjét elhagyni. Ez volt az oka annak, hogy Roosevelt csak mandátumának lejáta után jött annak idején Európába. Wilson elnök azonban szakított ezzel a tradícióval és a háboru befejezése után Párisba utazott, hogy személyesen résztvegyen a béketárgyalások előkészületeinek munkájában. Wilson tehát precedens teremtett és így mi sem állja utját annak, hogy Harding Európába jöjjön. Feleleges bővebben méltatni, hogy milyen nagy jelentőséggel bírna Európa sorsára nézve az, ha az amerikai választásokon győzedelmes demokraták Harding elnököt aktív európai politikára kényszerítenék.

Szemere Pál.

Megállott az osztrák bankoprés

Bécs, november 18. (A Debreceni Független Ujság bécsi tudósítójától.) Az osztrák kormány ma jegyzéket intézett a Népszövetséghez, melyben tudatja, hogy a mai naptól kezdve az osztrák kormány nem veszi igénybe a bankjegy-nyomdát.

Benes lemond?

Rasin cseh pénzügyminiszter megakarja buktatni

A „Debreceni Független Ujság” bécsi szerkesztőségétől.

Bécs, (november).

Benes csehszlovák külügyminiszter lemondásáról közöl a „Der Nachmittag” című bécsi estilap hitelesnek látszó prágai jelentést. E szerint a prágai politikai körökben úgy tudják, hogy Benes már csak néhány napig marad Csehszlovákia külügyminisztere. Utódaiként Tusar volt miniszterelnököt, Csehszlovákia jelenlegi berlini követét emlegetik. Valószínű, hogy Benes lemondása után Csehszlovákia népszövetségi delegátusának nevezik ki és állandó tartózkodásra Genfbe utazik.

A lap szerint Rasin pénzügyminiszter Benes politikájának igen heves ellentéte és a cseh külügyminiszter mindenáron meg akarja buktatni. Rasin a kulisszák mögött már elintézt mindent, Benes feletti győzelmét a külvilág előtt azzal fogják palástolni, hogy Benes Genfbe küldik, holott ez csak szépségszavak lesz bukására, egyébként pedig a cseh külügyminiszter teljes skartba tételét jelenti. A lap szerint ma még nem lehet megítélni, hogy Svehla miniszterelnök Benes lemondásával mit akar elérni. Azt azonban meg lehet állapítani, hogy a Svehla-kormány kebelében Benes politikájának igen erős ellenzéke van.

Szemere Pál.

A lei a titkos típ

Bécs, (november.)

Bécsi pénzügyi körökben a dinár után most a lei tartják a közeljövő spekulációs valutájának. Olyan hírek terjedtek ugyanis el, hogy a bukaresti kormány hasonló megállapodásokat akar létesíteni a cseh bankokkal és a prágai pénzügyi kormányzattal mint amit a belgrádi kormány létesített. Vagyis köznyelven kifejezve, a sikeres belgrádi példa után Románia is hozzá akar látni a lei feljavításához. Nincs arról szó, hogy a lei a cseh korona színvonaláig emelék, a terv az, hogy a lei Zürichben 8—10 centimes kurzusú érjen el és ezen a kurzuson azután stabilizálni lehessen. Így a román lei kurzusa körülbelül megegyeznék a szerb valuta ártalmával.

Bécsi pénzügyi körökben ezeket az információkat terjesztik a román leiről. Ezt kiegészítik azzal, hogy Románia a prágai bankoknak a valuta-ajavítási akcióban való részvételét hajlandó bizonyos koncessziókat adni. Ebben az irányban már bizalmas tárgyalások is folytak néhány prágai nagybank és a bukaresti pénzügyi kormány között. Ennek alapján valószínű, hogy a két állam között rövidesen hasonló tárgyalások indulnak meg, mint amilyenek Prágában Jugoszlávia és Csehszlovákia között épen a hetekben fejeződtek be. Ha Románia is hasonló pénzügyi megállapodást létesít Csehszlovákiával mint Jugoszlávia, úgy Rasin csehszlovák pénzügyminiszter immár a kisenetente összes államainak pénzügyi diktátora lesz. Ezeknek az információknak hitelességét egyelőre nem lehet ellenőrizni, amny azonban tény, hogy a bécsi valutaspekulánsok között a lei a titkos típ.

SZOMJAS GUSZTÁV

kisfástanlyai gazdaságából

1-^a teli körte

kapható

CSANAKNÁL.

TELEFON 60.

DKÁSE műsoros táncestélye

Fellépnek: Timár Ilse, Pődös Erzsike, Szigell Jenő, Hajnal Türi, Arany Irénke, Aszódi Mancika.

Szépségverseny!

Confetti!

Rácz Laci muzsikái!

A terem kellemesen fűtve

november 25-én, szombaton este 8 órától reggelig az Arany Színház helyiségében.

Jegyek elővételben Békés Lajos cégnél. Piac-utca

A Felvidékről kiutasítják a magyar emigránsokat

A „Kassai Napló“ jelentése szerint a felvidéki cseh hatóságok az utolsó hetekben temérdek magyar emigránsot utasítottak ki. Eddig a cseh hatóságok meglehetősen előzékenységgel viselkedtek a magyar emigránsokkal szemben és letelepedésüket nem akadályozták meg. Epen ezért igen feltűnő a cseh hatóságok eljárásának változása.

A „Kassai Napló“ ebben az ügyben érdeklődött illetékes helyen, ott azonban azt a választ kapta, hogy szó sincs semmiféle rendszabályról. Ezen felvilágosítással szemben is fentartja a lap ismertetett jelentését.

Legszébb kalapok FRANK EDENÉL.

Székely Ferenc

(Milyen az igazi fajvédelem?)

Most Székely Ferencről, Ótordái Székely Ferencről szólnak az ének. A debreceni Székely-Társaság vasárnap, november 19-én üli fennállásának 20 éves évfordulóját. Akik a Székely-Társaságot ünneplik, azok tulajdonképp Székely Ferenc nyugalmazott műszaki főtanácsost ünneplik. XIV. Lajos nem mondhatta el több joggal a maga Franciaországjáról: Az állam én vagyok, mint Székely Ferenc arról az egyesületről: A Székely-Társaság én vagyok. Valóban ennek a nemes célú, hasznos munkájú egyesületnek ő volt a megalapítója és fentartója, az elnöke és szolgálója, a pénztárosa és eljárási, választmányi és közgyűlése.

Mi volt a célja a Székely-Társaságnak? Egyebek közt az, hogy idegenbe szakadt székelyeket támogasson, hogy a szűkös szülőföldön megéljen nem tudó székely fiukat tisztességes iparosokká, becsületes kereskedőkké neveljen, hogy a székelységet, ma úgy mondanók a székely fajt, akár a kivándorlás, akár az eloláhosodás veszedelmétől megmentsse.

E végre Székely Ferenc minden esztendőben kihozott Debrecenbe és Debrecen környékére 10-20, néha 20-30 székely fiút s azokat elhelyezte debreceni iskolákban, műhelyekben és boltokban. Hogy milyen fáradsággal, mennyi utánajárással, mekkora önfeláldozással, arról regényt kellene írni, amint hogy Székely Ferenc a Jókai *Tatvani Dávid*-jának, a Rákosi *Viktor Simándi Pál*-jának a legközelebbi rokona. — Az idehozott, sokszor csak ideküldött székely fiuknak ezer volt a hajuk és nem kevesebb a hiányuk. Egyik szalmakalappal érkezett télire, a másiknak, mire megjött, levedlett a lábáról a bocskor, a harmadiknak a zekéje egészen lefoszlott, a negyedik még nem ismerte a zsebkendőt. Székely Ferenc nyakába vette a városi boltokat, nem nézte, hogy melyiket bírja keresztyén, melyiket zsidó és csakhamar a szalmakalapot fölcserélte téli sapkával, a bocskor helyébe szerzett cipőt, valami ócska kabát is csak került a jóismerősöktől, sőt a kabátba még tarka zsebkendő is. — Aztán megindult a nagy városban, bezörgött a Kovács, asztalos, lakatos s egyéb műhelyekbe, szintén nem sokat törődve azzal, hogy melyiknek a siltjén olvasható *Kovács János* vagy *Klein Jakab* és elszegődött a székely fiukat, hogy mindegyiknek legyen élelme is, mestersége is.

Azzal, hogy elhelyezte a kis székelyeket, még nem elégedett meg Székely Ferenc. Koronként végig látogatta a maga kis atyáit, meghallgatta panaszaikat, levelet írt helyettük az otthoniaknak és amelyek kis göbénak nagyon fájt a szíve a mindig zöld székely-föld után, azt nem hagyta itt az Alföld porában elpedni, hanem felpakolta és visszavitte a székely hegyek közé.

Évenként egyszer aztán be is mutatta a maga gyámoltottjait a Székely-Társaságnak a közgyűlés alkalmából. Tisztára kimosdva, szőpen megfésülködve, ünneplőbe öltözve állottak elő a székely fiúk, nemcsak azért, hogy bemutatkozzanak, hanem hogy kezdők ügyességét, egy-egy sikerült lakatot, szerszámot, butordarabot, csinos rajtot is bemutassanak. Természetesen azért is, hogy a Székely-Társaságnak köszönetet mondjanak talpraesett mondókával vagy hangzatos rigmussal. A rossz nyelvek szerint a rigmust Székely Ferenc maga farta részükre, mert Székely Ferenc, mint afféle ezermester vesztésináláshoz is ért, sőt a Géresi-féle sőtársaságban még Szávay Gyulával is fölvette a költői versenyt s legalább az ő hite szerint nem épen méltatlanul.

Hosszu évek során így nevelt Székely Ferenc a hazának tisztés, hasznos polgárokat, így mentette meg a pusztulástól a székelységnek sok derek tagját, így védte híven és odaadással a maga fáját, de e két évtizedre terjedő lelkes és verejtékes munka közben sohse láttam a kezében — gummitot!

K. A.

Romanelli ezredes diszkardja

Budapest, nov. 18. A parlament kupolacsarnokában ma délelőtt folyt le az a benső ünnepség, amelynek keretében a főváros közönsége háláját róta le Romanelli ezredes iránt azokat a szolgálatokért, amelyek a kommun alatt tett.

A herceprímás mellett fekszik az asztalon a gyémánt kövekkal kirakott XIX-ik századbeli diszkard, a Romanelliről készült plakettek, az asztal melletti állványon látható Romanelli mellszobra, amelyet a herceprímás adt át az ezredesnek.

Pontban 11 órakor felhangzottak az olasz királyi himnusz hangjai. A háttérben álló pompás zenekar ezzel fogadja Romanellit, akinek kíséretében voltak azok az olasz tiszték is, akik annak idején vele együtt teljesítettek szolgálatot.

A herceprímás a következő szavakkal üdvözölte Romanelli ezredest: — Ön nemes ezredes ur volt az a hős, aki pusztá szavával pusztító és véreget esenapókat állított meg utjában. A Romanelli név a vörös rémuralom napjaiban élet és halál feletti uralmat jelentett. A vagyonukban és életükben veszélyeztetett polgárok önhöz menekültek. Az olasz misszió háza volt a régi Vesta templom oltára, ahol hisz az állást élveztek az üldözöttek. Magam is ez oltalom alatt végezhettem a fővárosban híveim között főpásztori teendőimet.

Az ellenforradalom után a bosszúafias vörös palosát az ő kezé tartotta főn, amelybe most mi a diszkardot tesszük. Ki tudná megmondani, hogy mennyi élet megmentését jelentette ezredes urnak ezen élet és halál feletti rendelkező szava, amellyel oda kiáltott a vérengző hatalom képviselőinek, hogy életükkel fizetnek minden magyar életért.

Joggal adjuk tehát nemes ezredes urnak emlékül háánk jelülül az élet és halál feletti hatalom jelvényét: a kardot. Emlékeztesse Önt is arra, amire mi magyarok mindig hálával fogunk emlékezni, mint jó barát, lovas és hős, aki magyar életet mentett meg.

Ezután Romanelli válaszlát az üdvözlésre:

Hálás köszönetét fejezi ki a nemes magyar nemzet iránt azért a nagyszerű ajándékért, amellyel őt és barátait megajándékozták. Ez az ajándék bizonyosságot annak, hogy az olasz nemzet pártatlanul és részrehajlatlanul jár el. A magyar nemzet a kommun alatt szomorú helyzetben volt. Tőlünk várt védelmet, tőlünk, akik itt olasz nemzetet képviselünk. Mi akkor csak kötelezettségünkkel teljesítettük és ezért azok a szép szavak, amelyekkel bennünket elhalmoztak, nem nekünk, hanem Olaszországnak szóhrak. A kard, amelyet átnyújtottak nekem, legyen a béke, együttműködés és a barátág szimbóluma Olaszország és Magyarország között.

Végül Zsigány Árpád üdvözölte Romanellit, majd a budai dalárda a közönséggel együtt énekelte a Himnuszot.

Az előkelőségek a Duna-palotába hajtottak, amelynek helyiségében dejeuner volt. Este az Operában díszelőadást tartottak, amelyen az Aida került színre.

Több zsidót — Magyarországra!

Bethlen Miklós gróf egykori cikke

(Budapesti lapok jelentése szerint *Szadeczky-Kardos* Lajos dr. volt kormánypárti nemzetgyűlési képviselő, a szegedi egyetem tanára az Akadémia előadást tartott Bethlen Miklós gróf történelmi műveiről. *Szadeczky* professzor előadását szívesen vette be, hogy Bethlen Miklós gróf őse volt Bethlen István gróf jelenlegi miniszterelnöknek. Bethlen miniszterelnök elődeinek irodalmi és politikai működését telelevitve, nem szabad elidegenedniük egy másik Bethlen Miklós grófnak egy cikkéről, amelyet mintegy 50 esztendő előtt írt a bécsi „*Diplomatische Wochenschrift*“ című folyóiratba a zsidókérdésről. Mivel ez a cikk igen jellemző Bethlen István gróf magyar miniszterelnök ösére, a következőkben kiemeljük a fejedés homályából.)

Ha a bécsi antiszemita valaha uralomra kerülnek és fenyegetéseiket valóra várták, akkor a Bécsből kitasított zsidókat ide, Budapestre kerülnék. A zsidók tehetségük és tevékenységük révén a civilizáció hatalmas tényezői lettek és mi nagy hasznukat vennék Budapesten.

Mindaz, ami Budapesten a művelt- ség jegyében készült, ami európai kultúrát jelent, az a zsidó szellem és a zsidó tüke műve. Ha Budapesten nem volna zsidók, akkor a főváros valami nagy ianu nivólára süllyedne le és a megyei hősök porba, a maguk porába és szennyébe hullának volna bele.

A nyilvános életnek akármilyen területet nézzük is, mindenütt ott találjuk a zsidó munka sürését, a bankok sötétsége ellen való fényderítő harcban. Több zsidót, több fényt!

(Ezeket írta Bethlen István gróf őse az említett bécsi folyóiratba mintegy 50 esztendő előtt. A dolgok objektíven nézve Bethlen Miklós gróf, a magyar miniszterelnök őse utolta a dolgokat. Mindenesetre legalább is olyan hazaurulást követelt el ezzel a cikkével, legalább is olyan mértékben megrealizálta a magyarságot, mint Sándor Pál ismeretes debreceni beszédében. Bethlen Miklós gróf büntet fokozza az a körülmény, hogy közismert konstruktív család sarja volt és gondolnia kellett volna utódjaira is.)

A Baross-szövetség kongresszusa

A vármegyei háza dísztermében ma délelőtt 10 órakor kezdődött meg a Baross-Szövetség kongresszusa első napjának nagygyűlése. A nagygyűlést Kertész István, a Baross Szövetség helyi csoportjának elnöke nyitotta meg. A tisztúkar a következőképpen alakult meg: Elnök: *Rausch* Aladár. Társelnök: dr. *Kertész* István, Titkár: *Kovács* Béla. Jegyzők: *Csapó* Pál és *Budai* Aladár. Ezután a tisztúkar felvonta az emelvényre s *Rausch* Aladár elmondotta elnöki megnyitóját, melyben Isten áldását kérte a megkezdett munkára. Az elnök felkérésére *Farkas* Elek ismertette a kongresszus ügyrendjét, majd táviratilag üdvözölte a gyűlést a kormányzó.

Az építkezési válság

Cziegler Arnold „Az építkezési válság megoldása“ címen tartotta meg előadását.

Néhány szakkérdés és az építkezés állítólagos drágaságának letárgyalása után Cziegler Arnold a lakáshány megszüntetése és a lakáskérdés győztes rendezése érdekében határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint:

Mondja ki a kongresszus, hogy a lakáskérdés győztes megoldása az építés megindítása nemzetünk és fajúnk érdekében a legsürgősebb feladat. Hívja fel a kormány figyelmét arra, hogy az állami hivatalok céljaira lefoglalt lakásokat azonnal szabadítsa fel és gondoskodjon a hivatalok megfelelő helyen való elhelyezéséről. Hívja fel a kormány figyelmét az építési anyagok kivételének megszüntetésére, a téglagyárak, mészetgyárak szén szükségletének biztosítására, a munkásság megélhetésének elősegítésére. Kérje a kormányt, hogy az építkezési szándékozók részére adjon hosszú lejáratú amortizációs kölcsönt és végül hívja fel a kormány figyelmét arra, hogy a tuberkulózis elleni védekezés céljából azonnal vizsgálta meg az összes lakásokat és az egészségtelen szobákban lakó családokat ideiglenesen sürgősen költöztesse át szükséglakásokba. A kongresszus a határozati javaslatot elfogadta.

Altenburger Gyula, a Magyar Nemzeti Gazdasági Bank alelnöke a bank és hitelkérdéséről tartott előadást.

Előadása elején *Altenburger* Gyula határozati javaslatát terjesztette elő a hitel kérdésére vonatkozólag. A javaslat a következő:

Magyarország nemzeti ujjáépítése elősegítése érdekében minél több önálló gazdasági existenciát kell létrehozni. A kongresszus felkéri a kormányt, hogy a nemzet érdekében gondoskodjon gazdasági hitelekéről, azoknak megfelelő szétosztásáról és pedig olyan módon, hogy abból csakis a keresztény kiskereskedők, iparosok és kis existenciák részesüljenek. Végül találjon módot a kormány arra, hogy a hitelközvetítő szervek a nemzeti célok szolgálatába álljanak.

Miután a kongresszus elfogadta a határozati javaslatot a tőzsdéről, amely egészen új és eddig csak a kivételesek előtt ismeretes oldalait mutatta be a tőzsdékérsékek.

Elsősorban rámutatott a tőzsde fontosságára és jelentőségére, de egy szerszámot arra a veszedelmes erőre is, amit a kellekőben meg nem rendszabályozott tőzsde képvisel. Majd ismertette az a 80-as évek után megindult irányzatot, amely igyekezett a magyar közönséget a kereskedelemről kiábrándítani és tőle elfordítani a közvélemény becsülését.

Azután a budapesti tőzsdéről beszélt *Serényi Gusztáv* rámutatott azokra a hibákra, amelyek különösen a budapesti tőzsde becsületes működése elé akadályokat gördítenek. A keresztény nemzeti irányzat figyelmét elfordították a tőzsdéről, a tőzsde törvényes ellenőrzése nem volt elég szigorú.

A tőzsdén uralkodó lehetetlen állapotok pedig csak olyan módon szüntethetők meg, hogyha a tőzsde tanácsban is kifejezésre jut a nemzeti erőben beállott változás. A tőzsdéről azonnal el kell távolítani a megbízhatatlan elemeket. És a tőzsdére be kell vonni a keresztény nemzeti magyarság képviselőinek, hogy a tőzsde ne csak játékhely legyen, hanem minden

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!
Harisnyahét november 18-24.
BOSZNYAY I. ÉS TÁRSA cégnél
Kossuth-utca 5. szám.
Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

Öltöny-, felikabát-szövetek, velourok
nagy választékban. FISCHER
ADOLF ÉS FIA, Piac-utca 61.

Saját készítésű
fehérneműek
készen és mérték szerint
Herman és Friedman
PIAC-UTCA 10. SZÁM,
Bikával szemben.

Petroleumos fahordókat vesz legmagasabb árában ULLMANN SALAMON
Kereskedelmi Részvénytársaság.

SZÁV
daságából
örte
NÁL.
60.
szombaton
gelig az
lyiségben.
emesen fűv e
néi. Piac-utca

gazdasági jelentőségével a keresztény magyarság érdekeit szolgálja.

Serényi Gusztáv mindent megvilágító erejű beszéde után dr. Nagy Mihály terjesztett javaslatot a kongresszus elé. Ez a javaslat, amely a tőzsde megrendszabályozását célozza, a következő: **A kongresszus kéri a kormányt, hogy gondoskodjon a tőzsde felügyeleti hatóságának újabb összetételéről. Távolítsa e a tőzsdéről a megbízhatatlan elemeket és a cseh és osztrák érdekképviseleti tényezőket. Jelölje ki a kormány a tőzsdei szereplésre jogosult gazdasági érdekképviseleteket. A tőzsdei műveletek megbízhatósága érdekében a mai jegy zési rendszer új reformáltassék, hogy ellenőrizhető legyen a tőzsdei árfolyam. Végül a kormány adjon helyet a tőzsdetanácsban a keresztény érdekképviseleteknek.**

Határozati javaslat elfogadása után Kertész István, a Baross Szövetség helyi nökiának elnöke tartotta meg a telekkérdésről szóló előadását.

Indítványok

Vancsó Gyula előterjesztése után Lucza Akos, a kispesti Baross Szövetség elnöke a **torgumi adók egyszerűsítése és a luxusadók módosítása iránt tesz indítványt, javasolja, hogy a magyar kisiparosok kezűmennyel a torgumi és luxusadó alól mentesítve legyenek.**

Hovoszy János, Budapest székesőváros törvényhatósági bizottságának tagja terjesztett elő indítványt, **hevesen támaszva a most életbe léptetett vasúti tarifa emelést és indítványban követelte, hogy ezután az érdekképviseletek megállapítása nélkül tarifa-emelés ne történjen.**

Kossuth János pár szóból álló felszólalása után a kongresszus első napjának tanácskozása véget ért.

LETÜNETEIT TOLVAISZÖVETSÉGEZBI

A Máv. műhelytelep igazgatósága már régebb óta észrevette, hogy a telepről **rengeteg nyersanyag** tűnik el. Feljelentést tettek a rendőrségen, amely rövid nyomozás után lefűlte a tolvaiszövetség tagjait. Elfűgta a rendőrség Kungler Andrást, Károlyi, Szikszai Jenő és Kovacs IV. Ferenc géplakatosokat, akik a szövetség irányítói voltak. E négy lakatos vezetése alatt mintegy 12 ugynevezett „kisegítő” tagja volt a társaságnak, akik hónapokon át szállították a nagymennyiségű nyersanyagot Bende András ócskavaskereskedőhöz. Kungler, Antonyákot, Szikszait, Kovácsot és Bendet dr. Tóth János vizsgálóbírósegéd előzetes letartóztatásba helyezte, míg a kisebb bűnösök ellen eljárás indult meg.

Hideg felvágottak, francia szardíniák, halconservék, csemegék, cukorkák Csanak József R.-T. TELEFON: 70.

Seipel külpolitikai sikereit Cserninnak köszönheti

A „Debreceni Független Újság” alkalmi tudósítójától.

Bécs, (november). Az összeomlás óta Seipel praelátus az első osztrák kancellár, akinek külpolitikai akciói sikerrel jártak. Politikai körökben már régen suttognak arról, hogy Seipel kancellár külpolitikai akcióit tulajdonképpen a monarchia volt külügyminisztere, Czernin gróf sugalmazta. Czernin gróf készítette elő osztrák részről a genfi megállapodásokat is.

Most azután Czernin és pártja, a polgári munkapárt a nyilvánosság elé lép, hogy a jutalmat behajtsa. A polgári munkapárt, amelynek a nemzetgyűlésen Czernin személyében csak egy képviselője van, a legközelebbi hetekben nagygyűléseket fog rendezni és ezeken a nagygyűléseken a nyilvánosság előtt be fog számolni arról, hogy Seipel kancellár külpolitikai akcióinak sikere tulajdonképpen Czernin érdeme. Tavasszal lejár az osztrák nemzetgyűlés mandátuma és esedékesek lesznek az új választások. A polgári munkapárt Czernin sikereit épen ezért kamatoztatni akarja és már most választási agitációba kezd, hogy a polgári munkapártot az új nemzetgyűlésen nem egy képviselő, hanem tgy tekintélyes parlamenti frakció képviselje.

Franciaország gazdasági uniót óhajt Ausztria és Magyarország között

(A Debreceni Független Újság bécsi szerkesztőségétől.)

Bécs, (november.)

Diplomáciai körökben arról beszélnek, hogy **Franciaország Ausztria és Magyarország között gazdasági uniót szeretne létrehozni.** A diplomáciai körök ezen értesülést megerősíteni látszik a párisi hivatalos színezetű „Le Temps” hosszú cikke Ausztria és Magyarország gazdasági fűziójáról. A Temps tudni véli azt, hogy a bécsi osztrák-magyar kereskedelmi kamara legutóbbi ülésén résztvett Hantos Elemer volt magyar államtitkár is, aki a gazdasági unió érdekében szólt fel és kijelentette, hogy „ha mindkét részről meg van a jóakarát, úgy a terv könnyen realizálható.” A Temps szerint az osztrák kormány is szimpatizál ezzel az eszmével és Seipel kancellár ennek megvalósítása érdekében akar most Budapestre menni. A Temps a legjobban értesült és legkomolyabb lapok közé tartozik, így tehát ezen cikke megerősíteni látszik azt, amiről diplomáciai körökben már napok óta beszélnek. Mindamellett nem lehet megállapítani, hogy Franciaországot mi készítette erre az állásfoglalásra? Meglehet, hogy az a körülmény, hogy Mussolini kormányra került és Párisban attól félnek, hogy a cseh és az újidelet olasz im-

perializmus fel fogják osztani Ausztriát egymás között. A „Popolo d'Italia” Mussolini miniszterelnök lapja — miként már jelentettük — nyíltan megírta, hogy Ausztria déli tartományaitól semleges alpesi útközö államot kell létesíteni. A lap szerint Ausztria felosztásáról Schanzer volt külügyminiszter és Benes cseh külügyminiszter már tárgyaltak. Az olasz lap közléseire vonatkozólag a „Der Abend” c. bécsi estilap táviratilag Schanzer volt olasz külügyminiszterhez fordult és kérte annak megerősítését. Schanzer táviratilag válaszolt Rómából és ebben a táviratban kijelentette, hogy Velencében közte és Benes között szóba sem került Ausztria felosztása. Ellenkezőleg úgy Benes mint az ő politikája teljesen megegyezett abban, hogy Ausztriát nem szabad felosztani. Iltetékes cseh részről szintén megcáfolják, hogy Benes és Schanzer Ausztria felosztásáról tárgyaltak volna. Ezen cáfolatok ellenére is fennáll az a veszély, hogy az olasz és cseh imperializmus Ausztrián megosztokodhatnak és valószínűleg ez indította a status quot oly nagyon féltő Franciaországot arra, hogy Ausztria és Magyarország gazdasági uniójának tervével foglalkozzék.

Uj választásokat sürgetnek Ausztriában a polgári pártok

Seipel kancellár fel akarja osztani az osztrák parlamentet - Munkások inzultáltak Seitz szociáldemokrata vezért

(A Debreceni Független Újság bécsi szerkesztőségétől.)

Bécs, (november.)

Ausztria politikai viszonyai még mindig igen tisztázatlanok. A szociáldemokraták továbbra is a legélesebb oppozícióban maradnak, éppen ezért a polgári pártok most már igen el vannak keseredve és a szociáldemokratákkal semminemű kompromisszumra nem hajlandók. Seipel kancellár egy mult heti beszédében új választások elrendeléséről tett említést. Mértékadó diplomáciai körökben úgy tudják, hogy ez a célzás nem volt egyszerű lenyegetődzés, hanem Seipel kancellár legkomolyabb szándéka. Seipel a szánálási akció eddigi sikerei folytán az összes polgári pártok teljes bizalmát bírja és ezt ki akarja használni.

Seipel kancellár a helyzetet úgy látja, hogy ha most a nemzetgyűlést feloszlatnák és új választásokat írnak ki, ezekből az új választásokból a polgári pártok, főként a keresztényszocialista párt igen megerősödéve kerülne ki, míg a szociáldemokraták, akik most is az osztrák parlament második leg-erősebb pártját alkotják és csak néhány mandátummal vannak kisebbségben, a keresztényszocialistákkal szemben, a választási küzdelemből igen megfoghatkozva kerülnének ki.

Seipel kancellár a helyzetet tényleg jól itéli meg, az osztrák polgárság körében bizonyos mértékig jobb- felé való orientálódás észlelhető. Ez a jobb felé való orientálódás azonban korántsem jelent reakciót, csak annyit, hogy a lakosság a szociáldemokraták ígéreteiből és gazdaság-politikájából

kiábrándult és most Seipel terveitől várja a megváltást. Mostan tehát az osztrák nép Seipelben bízik, bár lehet hogy jövő tavasszal, amikor a nemzetgyűlés mandátuma lejárt, talán ismét megváltozik a nép hangulata és ismét a szociáldemokraták győzhetnek. A mostani kedvező időpontot akarja Seipel kihasználni.

Ha Seipel a tél folyamán a választásokat elrendeli, úgy igen megerősödéve kerülnének ki a polgári pártok a választási küzdelemből. A munkás-ság egy része ugyanis már szintén a polgári pártok felé orientálódik. Ezt mi sem jellemzi jobban, minthogy a szociáldemokraták legtekintélyesebb vezetőit, a mindig mérsékelt Seitzet, az osztrák köztársaság első elnökét, egy munkásgyűlésen inzultálták. A „Der Nachmittag” közlése szerint a szociáldemokrata párt Döblingben nagygyűlést rendezett és ezen a gyűlésen megjelent Seitz elnök is. Mikor Seitz a szószeke lépett, a jelenlevők egy része, főként a Watt-gyár munkása feléje rohantak és a rendezőség sem bírta megakadályozni, hogy a szociáldemokrata vezért ne inzultálják. A verekedés után a rendőrség számos munkást, akik Seitzet bántalmazták, letartóztatott. Ez a verekedés ugyan lényegtelen kis esetpate volt, de a jelentésből kitűnik az, hogy munkások voltak a népszerű szociálista vezér bántalmazói és ez a körülmény mindennél jobban jellemzi Ausztria népének mai hangulatát.

Szemere Pál.

Trieszt szabad kikötő?

A „Debreceni Független Újság” bécsi szerkesztőségétől.

Bécs, (november.)

Diplomáciai körökből nyert értesüléseink szerint az olasz kormány a közvélemény agitációjának engedve, **Triesztből szabad kikötőt akar létesíteni.** Ebből a célból királyi dekrétum által miniszterközi trieszti formalmi bizottságot alakítottak. Trieszt összes közzgazdasági tényezői részt vesznek ebben a bizottságban, amely most fejzte be Triesztben nagyszabású ülésezését és ankétjét.

A szabad kikötő problémájáról még nem történt elvi döntés, mivel az egyes álláspontok igen eltérőek egymástól. Abban azonban a különböző tényezők megegyeztek, hogy a vázhatárokat meg kell szüntetni és a közlekedési rendszabályokat is lehetőleg meg kell könnyíteni, mivel Trieszt csak így nyerheti vissza régi pozícióját. A formalmi bizottság ebben az irányban már több reformot valósított meg és a raktározási költségeket lényegesen mérsékelte.

Ugyancsak intézkedéseket fogantatosított a közlekedés gyorsaságának emelése érdekében. A vámmentes ki- és bevitel érdekében szintén lépéseket tett a kormány, ebben azonban végleges döntés még nem történt.

Általában az a terv, hogy a trieszti szabadkikötő kérdését nápolyi és velencei példára fogják megoldani. Trieszt ugyanis mindazokat a kedvezményeket megkapja, amelyeknek Nápoly és Velence már régebben birtokában van. Az olasz kormány azzal a tervvel is foglalkozik, hogy új kikötőket is épít, az erre irányuló tervek azonban még csak a kezdet stádiumában vannak.

— Knox János-émlékünnepély. A „Hittanszaki Önképző Társulat” f. hó 24-én a kálvini irányú reformáció bajnoka, a nagy skót reformátor halálának 350. évfordulójára, nagy ünneppel készül. Az ünnepély ki-magasló száma lesz dr. Lencz Géza, a népszerű teológiai professzor ünnepi megnyitója. Részletes műsor 23., 24-én fog közzétetni.

A devizabizonylat hivatalos árfolyam lapja

Valuták:

Valuta	Vétel	Eladás
Napoleon (pénz)	9000.—	—
Angol font	11100.—	11300.—
Dollár	2475.—	2550.—
Francia frank	161.—	167.—
Márka	0.35	0.40
Lira	108.—	113.—
Osztrák korona	0.0325	0.0349
Lei	15.25	16.25
Szokol	77.—	81.—
Svájci frank	450.—	465.—
Dinár	36.—	37.60
Lengyel márka	0.015	0.016
Hollandi forint	960.—	977.—

Devizák:

London	11100.—	11300.—
Newyork	2475.—	2550.—
Páris	161.—	167.—
Olaszország	108.—	113.—
Berlin	0.35	0.40
Milánó	105.—	110.—
Varsó	0.015	0.016
Bécs	0.0325	0.0349
Bukarest	15.25	16.25
Svájc	455.—	470.—
Varsó	0.014 ^{3/4}	0.015 ^{3/4}
Prága	77.—	81.—
Zürich	450.—	465.—
Amsterdam	960.—	977.—
Zágráb	9.—	9.40

Ertesítés.

Szcellary György és Fia bankháza Budapest képviselőit átvette. Tőzsdei megbízások és mindenféle bankári ügyletek lebonyolítását vállalja a legjutányosabban. **FARKAS LÁSZLÓ** bank és tőzsedebizonylat, Piac-u. 63. Telefon 943.

Tőzsdei magánforgalom

Zürichi zárlat: 0.22 és fél

Budapest, nov. 18.

A mai magánforgalom nem volt nagyarányú és nem volt nagy üzlet sem. Bizonyos tartózkodás mutatkozott és ez nem kedvezett az üzleti irányzatnak. Az üzlet a délelőtti órákban még bizonyos ellenállást mutatott, debben azonban elgyengült az irányzat, ami alacsonyabb árfolyamokban jutott kifejezésre. Szálgó 36000—35000, Ált. Kőszén 116000—114000, Rima 12250—11850, Izzó 36—35000, Közuti 9000—8800, Lipták 3800, Lichtig 1625—1650, Spodium 5800.

Zürichi zárlat

Zürich, nov. 18. (Zárlat.) Berlin 7 hényolcad, Holland 212 és fél, Newyork 540 és fél, London 2422, Páris 3800, Milánó 2495, Prága 1725, Budapest 22 és fél, Zágráb 215, Bukarest 350, Varsó 3 és fél, Bécs 73, osztrák bélyegzett 75, Szófia 385.

Terménytőzsde

Az üzlet valamivel kellemesebb volt, az árak változatlanok. Forgalom buzában megelégnült, a rozs olcsóbbodott. A többi változatlan. A liszt és őrlemények piaca esenedes, a korpát kínálják, ára egy fél koronával visszaesett.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 10250—300, egyéb 10200—250, 78 kilós tiszavidéki 10350—400, egyéb 10300—50, rozs 6700—800, takarmányárpa 6800—7000, sörárpa 7300—600, köles 8000—500, zab 6500—600, repce 140—5, korpa 4450—550.

Előfordult kötéseik: Buza 2 vagon 77 kilós ab Martonvásár 10000, 2 vagon 78 kilós 10000 ab Kápolnásnyék, 2 vagon 78 kilós 10000 ab Nagyoroszló, 1 vagon 78 kilós 10100 Pécs, 1 vagon 78 kilós 10000 Dombóvár, 1 vagon 78 kilós 10000 ab állomás, 1 vagon 76 kilós 10100 ab állomás, 2 vagon 76 kilós 10100 zalai állomásról, rozs 1 vagon 6550 Kecskemétről, sörárpa 2 vagon 7500 ab állomás, 2 vagon 7300 ab állomás, takarmányárpa 6500 ab Orosháza, 1 vagon 6500 ab Orosháza, 1 vagon 6800 ab állomás, zab 1 vagon 6550 ab közraktár, 30 mázsa 6600 ab Józsefvárosi pályaudvar, csöves tengeri 5 vagon 3800 békésmegyeri állomás, szemes tengeri 3 vagon 6700 január közepére.

Jó szövetet olcsón! Feldheim és Weisz posztóárnyékos, Piac-u. 78. vásárolhat.

IRODALOM

Tersánszky Józsi Jenő: Kakuk Marci

Kakuk Marci, Tersánszky Józsi Jenő regénye ismét egy előre lépést jelent azon az egységes, folyton haladó pályán, amelyen évekként elzömlött a magyar irodalom egyik legkitűnőbb reményességéből kiforrótt, értékes tehetségéé nőtt, az első sorába jutott Tersánszky Józsi Jenő. Kakuk Marci csavargó, Filozófus és rokonszenvesen vidám, a vidámságában egy kis lanyar izzel. A könyv azt beszéli el, miként jutott Kakuk Marci ehez a filozófiához, a csavargó gyermekéé és ifjúsága éveinek történetét. Anyanyira plasztikus, hogy kilép a könyvből, feltűnő ádámcsutkjára nagyot csuklik, kipislog szakadt cüüdere alól és maga beszéli el néha izes humortól ragyogó és néha fájdalmasan rezgő hangú különös életének kalandjait. Azok az alakok, akik ennek az életkéledezőkönyvnek folyton változó perspektívájában mozognak, nem kevesebé plasztikusak, jól megkonstruáltak. Az élet ömlik Kakuk Marci nevére, szomorú történetéből, egy kisváros, kismembek élete, akik közé egy másik világba lép át egy-egy jól öltözött ur, vagy gazdagság szepitette asszony. Legnagyobb értéke a regénynek az a szép, szonórus, egységes nyelv, amely régi erénye Tersánszky Józsi Jenő irasainak.

Az Amicus könyvkiadóvállalat költséget nem kímélve, rendkívül csinos kiállításban jelentette meg a könyvet Fáy Dezső rajzával a címlapon és ugyancsak Fáy Dezső pompás illusztrációival, amelyeket nagy áldozatkészséggel a szövegrésszel szorosban egybefűgően helyeztetett el. A kötet a téli könyvpiac legkifogástalanabbul kiállított könyve. Kapható Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban. A Nagytemplomban délelőtt 10 óra kor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délelőtt 5 óra kor prédikál Gábor András s. lelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 óra kor Uray Sándor lelkész, délelőtt 11 óra kor Baja Mihály lelkész, délelőtt 2 óra kor Zámory Sándor s. lelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 óra kor Zámory Sándor s. lelkész, délelőtt 5 óra kor Dr. Böttykös Béla s. lelkész; az Arpádtéri templomban délelőtt 10 óra kor Konrád Zoltán vallásintéző lelk., délelőtt 2 óra kor Ladányi Zsigmond s. lelkész, az Ispolyban délelőtt 10 óra kor Papp Imre s. lelkész, délelőtt 2 óra kor Papp Imre s. lelkész; a Homokkertben d. e. 10 óra kor prédikál Molnár Ferenc lelkész. Dr. Révész Imre vasárnap délelőtt nagytemplomban prédikációjának tárgya a Keresztény Diák Világ-szövetsége lesz.

A Keresztény Ifjúsági Egyesület vasárnap délelőtt 4 óra kor a Diakonissza Otthonban Ispoly-telep 11. sz. a tartja rendes heti összejövetelét. Felhívjuk az ifjúság figyelmét arra, hogy ezen az összejövetelen számolnak be a derecskei konferencián résztvevő tagjainak az ott elhangzott előadásokról. Egyben azt is figyelmébe ajánljuk minden fiatal embernek, hogy iratterjesztésünk megindult. Kiváló tartalmú lelképítő könyvek és füzetek igen olcsón kaphatók. Vezetőség.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap d. u. fél 4 óra kor. Kollégium, földszint, 5. sz. altó.

Vasárnapi iskolák: Kossuth-u. 75. sz. a. délelőtt 9 óra kor, a Dóczy-intézetben délelőtt 9 óra, a Leány-utcai iskolában délelőtt 9 óra, a Csónka-utcai iskolában délelőtt 9 óra, a Pacsirta-utcai iskolában délelőtt 9 óra, a Diakonissza Otthonban délelőtt 9 óra, a Kollégium, földszint I. kapu, 5. sz. ajtó, délelőtt 11 óra, a Csap-utcai iskolában délelőtt 11 óra, a homokkerti imaházban d. e. 11 óra kor.

A Templomegyesület vegyes ének-kara tanulási óráit hetenként egyszer esütörtökön este tartja a Kollégium ének és zenetermében, este 6-7-ig a hölgyek és 7-8-ig a férfiak részére. Új tagok felvétele ugyanott. Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-u. 3. sz.) az istentisztelet folyó hó 19-én vasárnap d. e. 10 óra kor Gulyás Tivadar ev. s. lelkész végzi. A lelkész Böszörményben tartja az első ev. istentiszteletet.

Stinnes lapjának vádjai Magyarország ellen

A békeszerződés Magyarországból majdnem szüntette meg az államot és ha Középeurópában valahol nincsen nemzetiségi kérdés, úgy bizonyára Magyarország ez az állam. Stinnes berlini vezérlapja, a tekintélyes „Deutsche Allgemeine Zeitung” azonban most mégis heves támadást intéz Magyarország nemzetiségi politikája ellen. Stinnes vezérlapja Magyarországot az itt lakó német kisebbségek elnyomásával vádolja, ezért érdekesnek tartjuk a „D. A. Z.” cikkének közlését:

A magyar miniszterelnök, Bethlen István — írja a lap — röviddel ezelőtt több német lapban közölt nyilatkozataiban védekezett azokkal a támadásokkal szemben, amelyek Magyarország kisebbségi politikáját érintették és főként a németajku magyar állampolgárokkal szemben való bánásmódról szóltak. Olyan gondolatok, hogy sötét politikai elemek akarják ezekkel a támadásokkal a magyarság és németiség között viszályt kelteni. Azt is mondta, hogy a magyar kormány kész arra, hogy a magyarországi németek kulturális és erkölcsi javait még nagyobb mértékben gondozza, mint eddig. Magyarországon — szerinte — senkinek sem szabad arra gondolnia, hogy polgár és polgár között származása miatt megkülönböztetést gyakoroljon. Ezekkel a kijelentésekkel feltétlenül ellentétben áll a Pester Lloyd egy minapi cikke, amely a magyar svábok és a német mozgalom viszonyáról szól. A német kormánybiz-

tos, Steuer György, akit Bethlen a magyarországi németiség előharcosaként tüntetett fel, ebben a cikkben kijelenti, hogy a német lakosság semmit sem kíván erősebben, mint a magyarsággal gazdaságilag, kulturálisan és szellemileg összeolvadni. Hogy a németeknek ez az előharcosa megnyire jó német, az kitűnik továbbá abból is, hogy felhasználja az alkalmat, hogy az igazán öntudatos magyarországi német vezéreket, kik a magyarság ellen küzdenek, a magyar nyilvánosság előtt denuncálja. Az egész magyar külpolitika arra van beállítva, hogy az új nemzeti államokban élő magyarok számára tűrhető viszonyokat és hathatós kisebbségi védelmet eszközöljön ki. Ez a törekvés mindenestre jogosult és Németországban, amely szintén véreinek millióit vesztette el, nagy szimpátiával találkozik. Hogyan lehet azonban ezeknek a törekvéseknek sikerében bízni, ha a saját kisebbségeiket, ma szinte kizárólag németeket, megfosztják kulturális és nemzeti jogaitól (?) és az állítólagos német kormánybiztos által kijelentik velük, hogy nincs jobb vágyuk, mint hogy a magyar népbe beolvadjanak. — Magyarország és Németország között a barátság attól függ, hogy Magyarország hogyan bánk németjeivel. Ezt minden alkalommal hangsúlyozni kell.

Eddig a „D. A. Z.” fejtegetése, a melyről azért érdemes beszámolni, mivel ezen a lapon keresztül mindig Stinnes nyilatkozik meg.

Esőgépbemutató Debreczenben.

Az Alföld mezőgazdaságát súlyosan nehezítő és gyakran katasztrófalisan süítő szárazság elleni védekezés legújabb módja mesterséges esőgépek alkalmazásában van. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ez okból elhatározta, hogy az esőgépek egyikét, működésben bemutatattatja a debreceni gazdaközönségnek. A gépbemutató folyó hó 19-én, vasárnap délután 3 óra kor lesz megtartva a Nagyerdőn, a villamos végállomás mellett levő térségen. Kívánatos, hogy a gazdaközönség minél nagyobb számban tekintse meg működésben az eső-készüléket; a kamara szakzerű magyarázókatról és felvilágosítások adásáról is gondoskodott.

Figyelmeztetés.

A katonaság a pallagi lögyakorlótéren november 22-én, szerdán reggel 7 órától délután 2 óráig élestölténnel harszerű lögyakorlatot tart, felhívatik az érdekeltek közönség, hogy a lögyakorlat közlében az utakon ne járjon és a tilalmi figyelmeztető táblákra figyeljen. Debreczen, 1922 november 18. Városi előljáróság.

A Debreczeni Székely Társaság

mai ünnepségén képviseltem fogja magát a kormány és a nemzetgyűlés is. A népjóléti miniszter Miskolc Lajos főispánt, a nemzetgyűlési Barabás Samu nemzetgyűlési képviselőt bizta meg képviselével. A budapesti és vidéki vendégek már a tegnapi nap folyamán városunkba érkeztek. Az ünnepségek sorrendje a következő: délelőtt 9 óra kor Keletmagyarországi Főiskolai Hallgatók Internátusának megnyitó ünnepélye a ref. főgimnázium tornatermében. Délelőtt 11 óra kor kezdődik a Székely Társaság emlékünnepélye a Vigzsinházban. Délután fél 4 óra kor lesz a Székely Társaságok és Testvéregyesületek képviselőinek közös értekezlete a Menekültügyi Kirendeltségen. Este 6 óra kor kezdődik az erdélyi-est a máv. műhelytelepen. Az erdélyi-estre a közönség a Kossuth-utcai villamoson megy ki, amelyről átszállás a műhelytelep külön vonatára a felüljáró hídnál. Indulás a Menekültügyi Kirendeltségről fél 6 óra kor. A délelőtti emlékünnepély közönségét tisztelettel kérjük, hogy helyét 11 óra előtt elfoglalni sziveskedjék, hogy az ünnepély pont 11 óra kor megkezdhető legyen.

Hirdetmény.

A városi adóhivatal értesíti az adózókat, hogy az 1923. évre szóló házbérvallomási izek f. évi november hó 30-ig nyújtandók és a városi adóhivatalnál. A vallomási izek beszerezhetőek a városi adóhivatalnál 10, illetve 5 koronáért darabonként. A vallomás házanként lekézbesítve nem lesz. Aki vallomását íenti határnapra nem adja be, a kivetett házadón felül súlyos bírságolásban részesül. Városi adóhivatal.

A tűzoltóparancsnok szabadságán. Dr. Roncsik Jenő tűzoltóparancsnok a háboruban kapott sérülése további gyógykezelésére többheti szabadságra Budapestre utazott. Távolléte alatt Retyák Tamás tűzfelügyelő helyettesíti.

Árcsökkenés a román petroléum-piacon. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: A hét elején Bukarestből olyan magánértesülések érkeztek ide, amelyek szerint a bukaresti kormány szabaddá teszi a román petroléum-exportot. Ezeket a magánértesüléseket hivatalos jelentések még nem erősítették meg ugyan, a petroléum-piacon azonban ugy Középeurópában, mint — amsterdami jelentés szerint — Nyugateurópában, a petroléum ára csökkenést mutat. Szakkörökben azt várják, hogy a román petroléum-export szabaddátétele folytán a petroléum ára a jövőben még jobban csökkenni fog.

A keletmagyarországi egyetemi és főiskolai hallgatók debreceni internátusának megnyitó ünnepélye 1822 november hó 19-én. Tárgysorozat: 1. Himmusz. Éneklő az ifjúság. 2. R. Kiss István igazgató megnyitó beszéde. 3. Az ifjúság köszönetét tolmácsolja Jankó András jh., a Szeffe elnöke. 4. Jancsó Benedek egyetemi tanár, a Népies Irodalmi Társaság elnökének válasza. 5. Szózat. 6. Az internátus megtekintése (Péterfia-u. 25. sz.).

Gárdonyi-utca Győrben. Győr-ből jelentik: A győri városi tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy Gárdonyi Géza hajdani lakóházát emléktáblával jelöli meg és Győr egyik utcáját Gárdonyi-utcának nevezi el. Győr városnak ez az elhatározása arra indítja a Dunántúlt, hogy több városban, mint Sárvánt és Szombathelyt szintén méltó emléket állítsanak a költőnek.

Földbérlok értekezlete. A földbérlok társadalom érdekeit rendkívül közelről érdeklő törvényhozási intézkedés van készülőben. A kormány ugyanis a haszonbérleti kérdés szabályozására vonatkozó törvényjavaslatot a legközelebb a nemzetgyűlés elé kívánja terjeszteni. Ez a törvényjavaslat több mint 3 millió kat. holdon gazdálkodó haszonbérlok jogviszonyait akarja a rendeleti szabályozás köréből kivenni. A törvényalkénti megalkotása a haszonbérlok fontos anyagi érdekeit fogja érinteni. Azért az Országos Magyar Földbérlok Egyesület nagy arányú akcióit indít a haszonbérlok érdekeinek a törvényjavaslat előkészítése során való megvédése érdekében. A kidolgozott tervezet megkivánja beszélni a vidék haszonbérloivel. E végből a nagyobb vidéki központokban értekezletet tart. Így Szombathelyen, Kaposváron, Nyíregyházán, Miskolcon, Veszprémben, Balasagyarmaton stb. Ilyen értekezletet kíván tartani a Debreczen, Hajdu- és Bihar megyei érdekeltekkel. A programot az egyesület központi titkára fogja ismertetni. Ez értekezleten megbeszélnek az országos egyesület itteni körzetének megalakítását is. Az értekezlet helye és ideje a napokban lesz megállapítva, amit annak idejében közlünk. A sürgősségre való tekintettel még e hét folyamán. Minden haszonbérlok önmaga iránti kötelessége azon megjelenni. Bővebb felvilágosítással szolgál dr. Szabó Ferenc ügyvéd Debreczen, József kir. herceg-utca 35. Telefon 11—13. Az értekezletre külön meghívó nem lesz kibocsátva. Az előkészítő bizottság.

Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetség tagjai,

kik a végleges bizottságban részt akarnak venni, jelentkezzenek a szövetség helyiségében Széchenyi-u. 5., hétfőn este 7—9-ig az ügyeletésnél.

Gazdasági továbbképző tanfolyam.

A Mezőgazdasági Kamara december 4-ikén megnyitja továbbképző tanfolyama iránt a kamara egész kerületében rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. Egyes helységeben oly mérvű, hogy a tanfolyamnak a kamara-kerület több vidéki városában megismétlését már előre kérelmezik, amely kérelmet a kamara, amennyiben e nagy költséggel szervezett tanfolyamok sorsát anyagilag biztosítani hatja, lehetőséghez képest teljesíteni is fog. A debreceni tanfolyamra a kamara kivételesen oly más foglalkozásúknak is megengedi a részvételt, akik mellékgoglalkozásként gazdálkodnak, vagy a mezőgazdaság iránt általában érdeklődnek. A gazdákon kívül már eddig is több előkelő tisztviselő és magasrangú katonatiszt kért és kapott részvételi engedélyt.

— **Mussolini áldozatának utóda.** Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Miként már jelentettük, Kraft osztrák kereskedelemügyi miniszter állása megrendült, mivel Mussolini olasz miniszterelnök egy a gráci „Tagespost”-ban megjelent cikkét sértőnek találta Olaszországra nézve. Az osztrák kormánynak ezért a cikkért bocsánatot kellett kérnie és egyúttal meg kellett ígérnie, hogy Kraft miniszter a legközelebbi időn belül távozik állásából. Most, hogy az osztrák pénzügyminiszter-válság elintéződött, aktuálissá vált az olasz kormány tette igéret beváltása és Kraft miniszter lemondása. Értesülésünk szerint ez a lemondás néhány napon belül megtörténik és Mussolini áldozatának utóda a kereskedelmi miniszterium vezetésével Schürff dr. nagynémet képviselő, a nagynémet néppárt alelnöke lesz.

— **Petőfi-émlékinnyen Nyiregyháza.** A nyiregyházi Bessenyei-kör nagyszabású irodalmi ünnepet rendez Petőfi születésének 100. évfordulójára. Az emlékinnyen, amely ma, november 19-én megy végbe, közreműködik Ferenczi Zoltán és Szávay Gyula, a Petőfi-társaság alelnöke és főtájkára, szaval Várady Aranka, a Nemzeti Színház művésznője, Petőfi-dalokat énekel Szent-István Juliska, akinek énekművészetét a debreczeni közönség már egy, a tavasszal rendezett Petőfi-ünnep alkalmából ismeri. A szépirodalmi ünnepre Debrecenből is többen átrándulnak.

— **Szikes talajokat javító mintagazdaságok.** Az életszükségleti cikkek árának vegtelenséggel emelkedő további drágulását leghatásosabban azzal állítjuk meg, ha egymillió holdnyi termékenyen, vagy kockázatos termékepesseggel szikeseinket a termőföldekké alakítjuk át és azokon és a többi termelődeken is bőségesen termelünk élelmiszereket. Hatásos kezdeményező lépése ez irányban a földművelésügyi miniszterelnök, hogy jóindulatú támogatást igért a szikés talajokat javító mintagazdaságok felállítására irányuló törekvéséhez. Küzdényi Szilárd mérnök, mint ismeretes, ezidéses kísérletezések és tanulmányozások alapján megállapította a gazdaságos eljárást, amellyel az eddig terméketlen, szikés talajokat jó termőföldekké lehet átalakítani és a mellyel általában a jó termőföldeken is nagyobb mértékű többtermelést lehet elérni. Küzdényi a napokban javaslatot nyújtott be a földművelésügyi miniszterhez, a földbirtokrendező bírósághoz és a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamarához, hogy támogatás azon törekvésért, hogy ilyen célú mintagazdálkodáshoz megfelelő, gőzgépesműveléshez való, tehát nagyobb, — jelenleg terméketlen területeket kapjon bérbe az ilyen területekkel bőségesen rendelkező — egyes nagyobb városainktól, vagy egyházi vagy magánkézben levő latifundiumainktól. Küzdényi ezen tervének vidékekként való megvalósítása, az élelmiszertermelésünk általános megkészszerződése, ezzel az ország lakosainak jobb táplálkozására és ezen felül kivitelünk fokozására gazdasági helyzetünk jelentékeny javulására is vezetne. Reméljük, hogy az ilyen területekkel bőven rendelkező nagybirtokosok — közérdekből is, saját érdekükből is, — jóindulattal sietnek Küzdényi tervének segítségére, hogy ezzel is jó példával járjanak elől a szegény hazánk meg erősödésére és lábraállítására irányuló törekvésekben. Lapunk készségi nyújt kezét Küzdényi támogatására és mi is felhívjuk innen a nagybirtokosokat ezen áldásos terv megvalósítására.

— **Térey Sándor „Feltámadás”-a.** A múlt év folyamán országos feltűnést, jobban mondva kedves visszhangot keltett Térey Sándornak, ennek az ismeretlenül is ismert költőnek egy verses kötete, amely „Feltámadás” címen csupa irredenta költeményeket foglal magában. A kedves kis kötetnek nagy sikerét mi sem bizonyítja inkább, mint hogy a Feltámadás most második kiadásban jelenik meg. Akik Térey Sándor költeményeit ismerik, bizonyára szívesen veszik tudomásul ezt a hírt. Térey Sándor könyve a Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében kapható.

— **A Népszerű Főiskola e heti programja.** Hétfőn dr. Mitrovics Gyula és dr. Varga Zsigmond folytatják kiválóan érdekes előadásait. Mitrovics a magyar esztétika történetének legérdekesebb pontjához érkezik: a magyar filozófiai harmonizmust tárgyalja, Varga pedig a keresztény ember Istenhez való viszonyát ismerteti. Szerdán ismét új előadássorozatok kezdődnek: Dr. Neuber Ede orvos-professzor mutatkozik be a Népszerű Főiskola közönségének s előadásának tárgya: a bőr higiénája és ápolása, minden művelt ember érdeklődésére számot tarthat. Utána 6 órakor dr. Hankiss János kezdi meg a nagy francia lírai költők irodalmi arcképeinek megrajzolását. Szombaton Neuber és Hankiss folytatják előadásait. Vasárnap, 26-án, délelőtt 11 órakor dr. Huzella Tivadar ad elő a tudomány, a művészet és a bölcsesség szerepéről az élet értékelésében.

— **Fejberugta a lova.** Pintér József 19 éves kocistát tegnap délután a lova fejberugta, úgy, hogy a fiatal kocistának az egyik szeme kifolyt. Súlyos, de nem életveszélyes sebével az egyetemi sebészeti klinikán ápolják.

— **Új iparengedélyek.** A városi előjáróság ipariigyszótálya az elmúlt héten a következő új iparengedélyeket adta ki. Tóth István építőanyagok gyártása és forgalomba hozatala, Sebestyén Lajos építőanyagok gyártása és forgalomba hozatala, Tóth István építőmester, Sebestyén Lajos építőmester, özv. Péntek Gáborné dohányzási mellékeik kereskedés, Debreceni Gábor fuvaros, Női Kézimunka-vállalat női kézimunka készítés, Tiszántúli Hírlap Lapkiadó r.-t. nyomda-vállalat, B. Kiss Sándor eszmadia ipar, Ivanovits Antal fogtechnikus, Ungár Dávid pékipar, Maur József cipészipar, Bulatko János eszmadia ipar, Almádi Béla koresma ipar, Weichinger Károlyné caffè-restaurant, Kulcsár Ferenc fuvaros, Medgyaszay György kefékötő, Varga Béla műszer- és gyarmatárú kereskedés, Dalmadi Gábor kövező és burkoló, Brück Emilné női-divat és kész női ruha kereskedés, Guttmann Hendel Mari rőtűs és rövidáru kereskedés, Grósz Izidor fűszer- és vegyes kereskedés, Frantz József fűszer- és vegyes kereskedés, Daridai Etelka női kézimunka készítés, özv. Wessprény Kálmáné dohányzási mellékeik kereskedés, Kohn Sándor szücs és kalapos ipar, Szabó Ferenc hentesipar, Firmu Sándor cipészipar, Róth Mihály terménykereskedés.

— **Nyukosz hirdetemény.** Fellívom mindazon „Nyukosz” tagokat, kiknek a Nyugdíjas Katonatisztek Mozgófényképezési Részvénytársaság által kibocsátott törzsrésztvényei birtokában vannak, a „Nyukosz” elnöki irodában a hivatalos órák alatt 10–17 óra között a saját érdekében mielőbb megfélemlí sziveskedjenek. Elnökség.

— **A zsidó nőegylet teadélutánja.** Nagysikerűnek ígérkező teadélután rendez december 3-án a zsidó nőegylet. A hihetetlenül igénybevett jótékonyági ala pályára december 3-án délután 5 órától este 10 óráig tartó teadélutánra invitálja tagjait és az érdeklődőket a zsidó nőegylet a volt Arany Bika-mozgó helyiségébe. A táncteremmel alakított helyiségben körskörül és az emeleten a páholyok mögötti nagy téren lesznek felállítva a teasztalok, melyek körül vig társaságok helyezkednek el. A teát és a hozzávaló süteményeket urleányok szolgálják fel. Teázás után cigányzene mellett megkezdődik a tánc. A legnemesebb jótékonyági céljait szolgáló teadélutánra egy páholy ára 1500 korona, egy belépőjegy 300 korona, táncosjegy 130 korona. A jegyek árában a tea és a hozzávaló sütemény ára már benne van. A jótékony célra tekintettel a belépőjegyeket a nőegylet vigalmi bizottságának tagjai és számos urleány árúsítják. Páholyjegyek Lederer Miksané urnónél, a zsidó nőegylet elnökénél kaphatók, táncosjegyek pedig L. Loránt József titkárnál (Debreczeni Független Újság szerkesztőségében déli 12 és 1 óra között, valamint este 6 órakor).

— **Megrálgalmazta a főszoalabirót.** Borsi Miklósné sámsoni asszony 1919 október 6-án több ember jelenlétében azt mondta dr. Csiha Endre főszoalabiróról, hogy kommunista. — Borsinél hivatalból üldözendő rágalmazás vétségével vádoltan állott ma a debreczeni törvényszék előtt, a mely tagadása dacára Major Sándor és Hevesi Bálint sámsoni lakosok eskü alatti vallomásai alapján 14 napi fogházra és 500 korona pénzbírságra ítélte a rágalmazó asszonyt, a ki felebezett az ítélet ellen.

— **Öngyilkos ápolónő.** Jánosi Erzsébet 25 éves, komádi születésű ápolónő ma éjjel Arany János-utca 25. szám alatti lakásán sublimátoldattal megmérgezte magát. A házbeliek reggel 8 órakor vették észre az öngyilkosságot, ekkorra azonban a fiatal leány már meghalt. Levelet, a melyben öngyilkossága okáról nyilatkozna, nem hagyott hátra. A rendőrség nyomozást indított, hogy az öngyilkosság előzményeire fényt vessen.

— **Fiu- és nőiparostanonciskolában** f. hó 20-án, azaz hétfőn a tanítás újból megkezdődik. Igazgatóság.

— **Budapesten** rendezett divatrevükön sem láttunk szebb téli női felöltő újdonságokat, mint a Rózsáruházbán, az árak igen mérsékeltek.

— **A Déim. Keresk. Utazók Egyesülete** f. hó 19-én, d. e. fél 10 órakor választmányi ülést tart; kérjük a választmányi tagokat, hogy okvetlen megjelenjen sziveskedjenek. (Pannónia szálló l. em.)

— **Csizmadia iparosok, cipészek!** A vasárnapi kongresszuson mindnyájan ott legyetek az Ipartestületben!

— **Erdélyi üzenet.** Háromszékről írják: a háború előtt jól ismert székelyhavasí Inda-szesz és Inda-kenőcs Csonkamagyarországra már megérkezett és ismét mindenit kapható.

— **Ne mulassza el** sürgősen beszerezni karácsonyi ajándékait az Arany Bika-divatházban, Bika-épület. Mindennemű bécsi újdonságok megérkeztek.

— **Megnyílt Albert Belvárosi Étterme,** bor- és söresarnoka, Debreczen sz. kir. város székházának suterin helyiségében; bejárat a Városház-utcából. Minden este elsőrendű cigányzene!

— **Karácsonyi occasió** megkezdődött az Apolló-divatházban, Miklós-utca sarkán. Nagy választék szövetek, fehérnemű- és kötött árukban.

— **Kalapok,** sapkák legolesőbb árakban Wernernél, Piac-utca 72.

— **Weininger Nem és jellem c. műve** új kiadásban megjelent. Kapható: Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34. sz. Ára 1150 korona.

— **Ötven korona egy gyermek** házi cipő Franknál Csapó-utca 11.

— **Szőnyeg, linoleum, gummikabát** és függönyök legolesőbb gyári árban, Linoleum áruházban, Ferencz József-ut 58.

— **Gyors- és gépirónót** keresünk. Írásbeli ajánlatok fizetési igények közlésével Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomda r.-t.-hoz nyújtan-dók be.

— **Tekintez meg Huszty András** műtermét, hol fényképek legmodernebb kidolgozásban is készülnek. (Egyház-tér 3.)

— **Ha szereti a kitünő magyar házias konyhát,** akkor menjen Albert Belvárosi Éttermébe; mindennap nagyválasztékban zóna villásreggelik friss csapolós kőbányai sörök, kiváló fapalóru állandóan kaphatók; előzékeny, gyors kiszolgálás biztosítva, mérsékelt szolid árak! Debreczen sz. kir. város suterin helyiségében; bejárat a Városház-utcából.

Női

- köpenyek
- ruhák
- fehérneműek
- blousok

Szörme

- kabátok
- bundák
- boák és muffok

Frank Sándor

női-divatházában,
Piac-utca 42. sz.
Pannónia-szálló alatt.

— **Batuala, a Concourt-díjjal** jutalmazott néger-regény. Irta René Maran, fordította Kosztolányi Dezső, megjeleni. Ára 345 korona. Kapható: Hegedüs és Sándor Irod. r. t. könyvkereskedésében.

— **Kalapok,** sapkák, uri divatárúk legolesőbban beszereshetők Frank Imrénél, Piac 43.

— **II. Vilmos császár emlékiratai** magyar fordításban megjelent. Kapható: Hegedüs és Sándor Irod. r.-t. könyvkereskedésében. Ára 805 kor.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

HÉTFŐ: Az ártatlan Don Juan. A) bérlet.

KEDD: Hazudik a muzsikaszó. Bérletszünet.

SZERDA: Hazudik a muzsikaszó. B) bérlet.

CSÜTÖRTÖK: Hazudik a muzsikaszó. C) bérlet.

PÉNTEK: Hazudik a muzsikaszó. D) bérlet.

A színházi iroda hírei:

Ma délután Halassy Mariska lesz Magdolna; este Boccaccio lesz műsoron. Timár és Voith énekelnek, Szigeti a III. felvonásban kuplázik.

Holnap, hétfőn, általános óhájra megismétlik az Ártatlan don Juan nagyszerű előadását. Akiknek még nem volt módjukban, okvetlen nézzék meg Szigeti Jenőt e parádés szerepében! Egész este kacagni fog!

Vigszínház-mozgó: Galathea, egy új élet regénye, Petrovicsal, Bánki Vilhával. Kisérője: Chaplin, az álhir-lapíró. Hétfőn: Vadászszákmány. Német filmművészet remekműve. Főszerepben: Hanni Weisse, Lotte Neumann.

Fáraó hitvese a Vigszínház-mozgóban. Dráma 8 felvonásban. Egyiptom fénykorából. Rendezte: Lubits Ernő. Megjelenése világesemény. Szereplő színészek a német filmgárda legkitünőbbjei. Tekintettel a darab hosszúságára, felhívjuk a közönség szives figyelmét arra, hogy az előadások pontosan kezdődnek és saját érdekében kérjük, jegyelt elővetelben már délelőtt 10–12-ig biztosítani sziveskedjék. Előadások csütörtöktől vasárnapig pontosan 3, 5, 7 és 9-kor kezdődnek, 5 órától kamara-zene. Kedvezmények csütörtök, pénteken érvényesek.

Belzebub kincse ma utoljára az Apollóban.

Malott asszony titka, amerikai társadalmi dráma 7 felvonásban hétfőn az Apollóban.

Omnia-mozgó: ma vasárnap egy érdekesítő, izgalmas meséjű detektív dráma. Fridrich Zelnik rendezésében és főszereplésével.

Ellopott milliók. Újszerű mese, nagyszerű színészi produkció kivételes helyet biztosítanak neki az enemi filmek között.

Eltűrt szívek hétfőn és kedden.

SPORT

A mai program

Ma folytatódik a kerületi csapatok küzdelme a Magyar Kupáért. A Dicsőszegi-uton a DMTK fiatal erővel fel-frissített csapatának lesz az ellenfele a mai mérkőzésen a DVSC teljes csapata s így a küzdelem, ha élvezetes is lesz, végeredményében nem kétséges, hogy a DVSC győzelmet fogja meghozni. A jövőheti kerületi kupadöntőn így minden valószínűség szerint a DTE és DVSC grandiózus küzdelmében lesz része a hidegtől vissza nem riadó publikumnak.

A DKASE ma Nyiregyháza játsza le utolsó bajnoki mérkőzését a Törekvés ellen. Erre az egyetlen mérkőzésre van feltéve az elsőosztályú bajnoki helyezés, mert a DKASE második helyezése attól függ, hogy tud-e gólarányát kiegészítő megfelelő gólt a Törekvés hálójába küldeni. A DKASE-nak 4–5 gólarányú győzelemre mindenesetre kilátása van, mert Okrós, Mertin, Rothmann, Friedl, Buttykay összeállítású csatársora rendelkezik a gyenge csapattal szemben ilyen fokú gólképességgel.

Friedl I. ismét fejelemi elé kerül. A múlt heti DVSC-DKASE mérkőzésnek, mint értesülünk, a fejelemi bizottság előtt is lesz folytatása. — Meccs után ugyanis Zöld (DVSC) játékos megkergette a pályáról leigyek-

...urt-díjjal jutal-
...rta René Ma-
...tolányi Dezső,
...rona. Kapható:
...od. rt. könyv-
...uri dívatárak
...zhetők Frank
...ár emlékiratai
...megjelent. Kap-
...ndor írod. r-t.
...Ára 805 kor.

vő Fried I (DKASE) játékos. Az in-
...eldücsnek az előzménye állítólag az
...Fried I alaposan megrugta
...Zöldet és ez így gondolt elégtételt
...venni. A fegyelmi-bizottság előadója
...Fried I-et fegyelmi elé állítja,
...mert, mint bennünket informáltak, tanu-
...is akadt, a DMTK ifjúsági intézője
...személyében, aki látta, amikor Fried I
...Zöldet megrugta. Véleményünk szerint
...Fried I-et, hanem Zöldet is
...fegyelmi alá kell vonni, mert Zöld
...kergetőzése" sem kevésbé sportsze-
...ritlen, mint Fried I állítólagos rugása.

Debreczen modern jégpálya néki.
A hideg idő beálltával Debreczen téli
sportokat kedvelő fiatalsága már jó-
...re gondoskodik téli szórakozásá-
...ról, elsősorban a Debreczenben egye-
...től lehetséges korcsolyázásról. Készít-
...tik a dresszt, kőszőrülk a korcsolyát,
...ésnapra arra nem gondolnak, hogy hol
...is fognak korcsolyázni. Debreczenben,
...a téli sportok amúgy is mostoha ha-
...zájában az idén nem lesz modern
...korcsolyapálya. A DKASE belvárosi
...korcsolyapályán vigan folyik egy bank
...ötítkezése, a DTE nagyerdői pályájá-
...nak pedig agyagtalaja hibás, úgy
...hogy nem lehet felönteni. Ezek sze-
...rint a Csónakázó-tó természetes je-
...gén fog az idén Debreczen téli sport-
...lete lezallani, ami cseppet sem kel-
...lemes, mert egyrészt precíz, jó jég
...nem szokott rajta lenni, másrészt kis-
...távol esik a városból és így nem
...mindenki keresheti fel.

A DMTK játékosai 1 órakor a vas-
...tás sporttelepen pontosan jelennek
...meg. Intéző.
A DKASE választmányi ülése ma
...előlelt fél 10 órakor lesz a Royal-
...ház külön helyiségében. Főtákar.

INDA

az erős sósborszesz
Debreczenben a következő
cégeknel kapható:

Gyémánt Géza,
Féregyházy János
Hangya
gyógyászati szövetkezet,
Grünberger és Glück,
Jezsenszky András,
Klein Ignác,
Csanak József r.-i.
Adorján és Mendel,
Förgalmi illatszertár,
Kontsek Géza,
Mihalovits Jenő
gyógyszertára,
Muraközy gyógyszertár,
Fischer Vilmos,
özy Spitzer Antalné,
Lindenfeld J. Jenő,
Welsz Márton.

(Vezérképviselet: Hejnál Artur
ker. ügynöksége, Debreczen.)

Árverési hirdetmény.

A Debreczen Munkás Otthon
Szövetkezet megkeresésére köz-
...hírré teszem, hogy kézirialogba
adott 138 drb szék, 30 drb
kis asztal, 6 drb nagy asztal,
1 drb pult 2 bortartállyal, 1 drb
...rapparat két csappal és egyéb
ingóságok kézirialogba adók
terhére és veszélyére árverel-
...tető szövetkezetnek Debreczen-
ben Károly Ferencz József-
...ton, Margit-fürdő telepen levő
helyiségében folyó 27. (hu-
szonhetedik) napján dél-
...után 3 órakor közbenjöttöm
mellett megtartandó nyilvános
árverésen a legtöbbet ígérőnek
azonnali készpénzfizetés elle-
nében el fognak adni.

A vevő tartozik a megvett
ingóságokat azonnal átvenni, a
vételi illetéket és forgalmi adót
megfizetni.

Debreczen, 1922 évi novem-
ber hó 11. napján.

Dr. Mándi András,
mint dr. Lintner Sándor
debreczeni kir. közjegyző-
nek a debreczeni kir. köz-
jegyzői kamara 19/1920.
számu rendelvényével ki-
rendelt helyettese.

Meglepően olcsó árak! VIDÉKIEK FIGYELMÉBE! Meglepően olcsó árak!

FLEISCHMANN Nőgyapju kamgarn szövetek 1950 K
Férfiöltöny kelme, strapára hildő 1900-2400 K
Téli kabát szövetek, női és férfi 2100 K-től
Dobai szövetek 2100 K-től

Nagy választék: eredeti angol átmeneti télikabát és lértiruba kelmekben, angol és francia női kosztüm- és kabát-kelmék, bársonyok, selymek, zellrek, kanavásznak és vászonáruban.

„Remény“ vagyonmentő. Árverés nov. 30—dec. 1. Piac utca 85. Felvétel november 28-ig.

SZERSZÁMOK

vizsonteladóknek és üzemeknek
SEBŐK ALADÁR
Budapest,
VI., gróf Zichy Jenő-utca 23.

Uridivat szabóság!

Péterfia 42., hol a legkénye-
sebb igényeket kielégítünk.
Furman és Szabó.

! Meggyőződhet!

rola, hogy csak
Brüll Ernő
nőidivatházában, Piac-utca 29.
(Városházával szemben, Kis Deb-
reczen-épület)
alatt vásárolhat ilyen olcsón.

1 mtr dupla széles ruhaszövet	800 K
1 mtr Cosmanosi karton	550 „
1 mtr Herm. Po lak jó vásznat	590 „
1 mtr dupla széles peplu szövet	850 „
1 mtr angol férfi ruhaszövet	2870 „
1 mtr dupla széles schottis kelme	1250 „
1 sima zellr férfi ing kúba gall.	1550 „
1 gyönyörű schall kendő	2250 „
1 140 cm. széles I-a lepedővászon	1200 „
1 mtr jó Anginett tokra	475 „
1 pár kúba csikos férfi zokni	890 „
békebell kamarasz ágybuzatra	650 „

Cégre tessék figyelni.

Uj üzlet!

Bészler Lajos
fa- és fémpari külölege-ségek,
házt rtási cikkeek kereskedése —
Debreczen, Széchenyi u. 2. sz. a.
megnyilt.

ŐSZI TÉLI DIVATLAPOK

kaphatók Hegedűs Sándor
írod. és nyomdai rt. könyvkereskedésben

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Ujnan megérkeztek
gyapju Strukszk, fekete és
kek ferfi- és női szöve-
tek, ugyszintén olcsóbb
lajta szövetek fu és teány-
kak részére, igen olcsó árakban.

DOMÁN „Arany Bika“ bér
ház, József k her
ceg-utca 3. sz., a gőzfürdő mellett

400 Jardos cérna.

Pozsonyi cérnagár gyártmá-
nyai minden számban, 48
gomb, cérna mianda teteiben.
A só szálak, cérna cipőfűzők,
c garetlapapírok, hüvelyek és
dohányzótlékek legolcsóbb
::: bevásárlási forrása :::

Csillag Adolf
rövid-, díszmü-, norinbergi és papir-
...ru nagykereskedése Debreczen,
Hádógas u. 1. (Füzapalota,
TELEFON 409.

Figyelmeztetés!

Nagy nyersanyagkészleteink módot ad-
tak arra, hogy a kereskedelmet lényeg-
esen olcsóbb áron elláthassuk a ki-
való terpenines „Pyram“ cipőkrémnel.
A közönség saját érdekében cselekszik,
ha szükségletét sürgősen fedezi, mert,
ha a kereskedők készletei kifognak,
már csak jóval drágábban lesz besze-
rezhető a „Pyram“. A gyári árak már
is magasabbak és további árváltozások
várhatók. A terpenines „Pyram“ éve-
kig eltelhet a gyár — mely a szak-
mában a legelső és legnagyobb —
garantálja, hogy a mai „Pyram“ cipő-
krémnél jobbat, tökéletesebbet s a cipőre
előnyösebbet előállítani nem lehet.

BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR R-T.
Győr, Budapest, Temesvár, Wien.

Kun József késműves
Széchenyi u. 1.

Ne halassza sokáig és siessen

szükségeit
BRUNNER GYULA Divatáruházában
Főter, Simontfy-utca sarok
mielőbb beszerezni!

1 mtr I-a különlegességi vászon	585 K	1 mtr 120 cm. széles angol kelme	300 K
1 mtr I-a mosott schiffon	550 „	férfi ruhára	
1 mtr I-a 160 cm. széles lepedő		1 mtr 120 cm. széles gyapju	2300 „
vászon	1250 „	kelme mind n színben	850 „
1 drb komplett himzett női ing	900 „	1 mtr 120 cm. sz. kockás kelme	580 „
1 mtr 140 cm. széles schewiot	2500 „	minden színben	
minden színben		1 mtr 120 cm. széles cérna gre-	1200 „
1 mtr 120 cm. széles schewiot	1400 „	nadin minden színben	

Továbbá menyasszonyi koszorúk és fátlyak. Agygarnitúrák, paplanok, coubinék,
háló kabátok és ingek, schiffon és kloth alszöznnyák, női nadrágok, női, gyer-
mek kerton és kloth kötényekben, valamint kendők és schallakon a legnagyobb
választékkal állók a t. közönség rendelkezésére.

Pontos és figyelmes kiszolgálás. Olcsó árak.

Fontos érdeke,

hogy felkeresse **Kövér és Róth**
(Csapó-u 37.) Divatáruházát,
hol vásznat, kanavászt, női és férfi fehérneműt, női- és férfi
::: szöveteket és kötött áru: legolcsóbban szerezhet be. :::

Téli bélelt

bőr- és szövetkeztük
óriási választékban
Schön Sándor keztü-, kötszer és or-
vosi műszertárában
Debreczen, Piac-utca 14 sz., Csapó-utca sarok.

Turul czipőgyár

részvénytársaság
Debreczen, Ferencz-József-ut 48.

Turul

felülmul minden czipőt kivitelben,
tartósságban, olcsóságban!

Harry PASZTA

JOBBA LEGJOBBNA!

Tearum, likőrök, cognac,
gyümölcs-pálinka-félék leg-
olcsóbban, legjobb minőségben a
Szilágysági

szeszitalkereskedés-kisbolti üzemi
osztályán, **Csapó-utca 7.**
szerezhető be.

Eladás
nagyban és kicsinyben.

Kiss József
auto-motoros
gépműhelye
Erzsébet-u. 20. Telefon 901.

Vaszertergament és bármily
gazdasági gépjárat gyorsan és
pontosan végez, lokomobilokat,
magánjáratátalakít, használt gé-
peket vesz, gyárilag javított, elad
és becsere. Autogénhegesztés.

Zsoldos tanintézet
Budapest VII., Dohány-utca 34
Telefon-szám: József 124-47.
A legjobban készít elő magánvizsgákra.

Fővárosi nagykereskedő
Debreczenben létesítendő nagykereske-
déshez, 1-2 millióval rendelkező és helyi
összeköttetés-szel bíró
társaság keres.
Szakmai-élet könnyen elsajátítható. Közre-
működés szűke egész. Választ. Bizottság 67.
Jelére kér. Tenzer Gyula hirdetőjébe. —
Budapest, IV., Szervita-tér 3.

GYŐZDJON MEG!

Brilliansért, aranyért
a legmagasabb árt fizetem.
GRITSCH ékszerkereskedő
Kossuth-utca 13. sz. (Emeleten.)

Ha gyermeke született,
akkor siessen az
özü. Csengeriné áruházába,
ahol mindenféle
baba-kelengyét,
rőtös árut, női- és
férfi fehérneműt a leg-
olcsóbban beszerezhet.
Csapó-u. 18. sz. alatt

RÓZSAVÖLGYI
BÁRD
NÁDOR
karácsonyi
zenealbumjai
megjelentek

Kaphatók:
Hegedüs és Sándor rit zene-
műkereskedésében, Piac u. 34.

Tearumok áral:
Tiszteviselő rum 1 l. 600 K
Jamaikai rum 1 l. 800 „
Kingston rum 1 l. 900 „
Révi rumgyár
(Hatvan-utca végén).
Viszonteladókak árengedmény.

Harisnyák,
zsebkendők, fejkezők,
hímzések, szatag árúk,
schál kendők, triko-árúk
legolcsóbban beszerezhetőek
Csillag Adolf
kötött-, szövött- és kendő-áru
: : nagykereskedésében, : :
Debreczen Sas-u. 4.
Grünwald elpözüeme mellett.

Cserépkályhák szaküzlete:
Timár-n. 11.

!! Meglepő !!

1 db fehér ajouros batizt	90 K.
zsebkendő	498 „
1 mtr Madapolan schiffon	975 „
1 női himzett trüger ing	106 „
1 pár kötött férfi zokni	190 „
1 férfi vászon zsebkendő	700 „
1 női horogolt trikó bugyri	1980 „
1 női horogolt trikó ing	1450 „
1 fehér Búz zotr férfi ingre	650 „
1 mtr angol auló nadrág	1450 „
1 francia auló nadrág	650 „
1 mtr angol sima és csikos flanel	890 „
1 pár jó kötött harisnya	890 „

Továbbá törülközők, abro-
szok, szalvéták, lepedő, vász-
nak, schiffonok. — Szövetek
férfi és női ruhára. — Bar-
chetek, kartonok. — Női- és
: : férfi fehérneműk : :
levegősőbb bevásárlási forrása
Brüll Ernő
női divatháza
Piac-utca 29. szám.
Városházával szemben
(Kis Debreczen-épület.)
Nézze meg kirakataimat!

Nagyban és
kicsinyben **azonnal szállít**
raktáraitól, egy-
szintén minden
vasut- és hajóallo-
másra, háztartási,
ipari és gazdasági
célokra

porosz-szenet,
kokszt, mosott kovács-szenet
VÁGÓ REZSŐ
nagykereskedő, Budapest,
V. Báhory-utca 5. szám.
Telefon: 21-37, 114-77, 51 81.
Sürgőnycim: Tízezer Budapest.

Cipőszij
legjobb minőségű, nagy választékban.
Legolcsóbb bevásárlási forrás
Magyarország részére!
JOSEF CORONICA
WIEN, ALBERT-GASSE 39.

Tüzifa
Köszén
Faszén
vagontelekben, vagy kistelekben
legolcsóbban beszerezhető a
„TURUK” fakitermelő és
értékesítő vállalatnál.
Telep a Nagymester-utca vé-
gén. Telefon 12-91. Belső iroda
Csapó-utca 8. sz. Telefon 6-39.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések éjje hétfőnap 20 szög 40 korona, minden további ad
8 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 40 korona, minden további ad
8 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak

VÉTEL

Üveget
legdrágábbban vásárol
FABIÁN,
Hatvan utca 10.

Porosz-
szenet veszünk kisebb-
nagyobb tételben. Ko-
rona-gyár, Bethlen-u. 23

ELADÁS

Írógépek
kellékek, irodai cikkek
gépleírások
nyomatványok
legolcsóbban
özü. **Árdó Miklósné**
írógép cégnél
Simonffy-u. 2a II.
Telefon: 13-53.

Börgarnitúrák,
heneserek, matracok,
Sóberli-ágyak eladó. —
Szántó kárpitosnál, Zugó-
utca. Telefon. Tanulók
felvétetnek.

Retortafaszén
szagtalan, nem okoz
fejfájást, a legjobb a
vasaláshoz.
Boksa-faszén
ipari célra a legalkama-
sabb. Állandóan kapható
csomagolva és szabadon,
valamint vagontelekben
Grünfeldnél,
Csapó u. 16.
Telefon 982.

Ebédlők,
hátók, butorok legolcsóbb
ban beszerezhetőek Piac-
utca 83., az udvarban.

Egy
nagy fiókos íróasztal,
egy üvegajtós szekrény,
könyvszekrények is al-
kalmak; egy márványla-
pos éjjeli szekrény jutá-
nyos áron eladó. Érte-
kezhetni Gyermekdivat-
házban, Simonffy 2.

Heneserek,
pius diványok, matra-
cok kézen kaphatók
Debreczenszky kárpitos-
nál, Halköz 8.

Korpa,
takarmány-
liszt,
konkoly
és egyéb malmi mellék-
termékek nagyban és
kicsinyben jutányos
áron állandóan kaphatók
„Futuránál”
Ferencz József-ut 44.

Papánvarro dämán
minden szakmabeli mun-
kát jutányosan készítik.
Debreczeni, Kossuth u.
11. sz.

Finom
szőnyeg 3x2 méter, jó
állapotban eladó. Beta-
len-utca 58.

Tüzifa

állandóan kapható
Dömök Jenő
: : fakeskedőnél : :
Veres-u. 22.
TELEFON 708. sz.

Zongora
jókarban lévő, rövid el-
adó. Cim a kiadóban.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, briliánsat, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
szám, I. emelet.

Zongora-
hangolást,
javítást, hosszú zong-
orák rövidítését
elvéllalja
Liska,
Bethlen-u. 27.

Egy
izr. fiatalember, ki né-
míleg gazdasághoz ért,
fölvétetik. Arany János
utca 16.

Irodai
teendőkhöz gyakorlott
gépirónó azonnali belé-
pésre felvétetik. Weisz
Dezso kereskedelmi —
iroda, Király-u. 5.

Külön
bejárati butorozott szob-
bát keresek, esetleg tel-
jes ellátással izr. intel-
ligens családnál a Piac-
utcán, vagy közelében.
Ajánlatokat „Banktiszt-
viselő”-k, jelígére kérek
a kiadóba.

Gépirásban
jártas pénztárnok —
azonnali belépésre fel-
vétetik. — Adorján és
Mandel fűszernagykeres-
kedő cégnél.

Raktárhelyiség
Piac-utca közelében ke-
restetik. — Adorján és
Mandel fűszernagykeres-
kedő.

Bolti
szolgát
vagy kintuó fiut
azonnali belépésre
keres a Kézmű-
áru Részvény-
társaság, : : :
Kossuth-u. 3. sz.

Pénzbeszedő-
szolgát
keres a kiadóhivatal
Piac-utca 49.

Házasságokat
díszkörtön köztetik, —
csakis jobb körökben.
Berkovics, Hajó-u. 16.

DR. HEGEDÜSNÉ
Gyermekdivatháza,
Simonffy 2. alatt.
Összes
gyermekruházati
cikkek
dusváasztékban.

Nagy
vidéki városban 30 év
óta fennálló fakeske-
déshez megfelelő töké-
vel rendelkező társ ke-
restetik. Cim a kiadó-
ban.

Hajdumegye
nagyobb községében
fűszer-, bor- és
vegyeskereskedésben
egy jó házból való fiu
tanulónak
felvétetik.
Cim a kiadóban.

Pénztárnoknő
National kasszához azon-
nali felvesszünk. — Révi
rumgyár, — Hatvan-utca
végén.

VEGYES
Szathmári
asztalos — mindenféle
asztalos munkára olcsó
árajánlattal szolgál. Rá-
kóczi 11.

Selyem
lámpaernyőket művészi
kivitelben készit Roboz
Ilona, Szent Anna-u. 5.

Zola
műorás!! — Bármilyen
komplikált órák javítását
jutányosan, gyorsan és
pontosan készítik. Hat-
van utca 35.

Selyem ernyőt
legizléses ebben
készit
Göcsös Lajos,
Batthyányi-utca 26. sz.

Elektra
elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás,
motorok, csengőberende-
zéseket, javításokat leg-
jutányosabban készit. —
Debrecen, Hatvan-utca
2., I. em. Telefon: 895.

Krisch
legmodernebb cserép-
sályók Piac-utca 89. —
Telefon: 12-18.

Rasol-terem
Bocván, Hatvan u. 2. Pás-
pöki-palotával szemben.

Menekült órák
szakszerűen,
meglepő
olcsón
vállal
javításokat
Rákóczi-utca 36. sz.